

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Політика формування та розподілу прибутку підприємства

за матеріалами ПрАТ «Лантманнен Акса»

Студента 2 курсу, 1м групи,
спеціальності 051
«Економіка»
спеціалізації «Економіка та
безпека бізнесу»

Яворської Катерини
Сергіївни

Науковий керівник
д-р. екон. наук, проф.

Гуляєва Наталія
Миколаївна

Гарант освітньої програми
д-р. екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ТА РОЗПОДІЛОМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
РОЗДІЛ 2 ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СТАНУ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА	
2.1 Аналіз показників фінансово-господарського стану підприємства	16
2.2 Аналіз джерел формування і розподілу прибутку підприємства	24
2.3 Кількісна оцінка факторів впливу на процес формування і розподілу прибутку підприємства	33
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ НА ПЛАНОВИЙ ПЕРІОД	
3.1 Удосконалення системи організації управління формуванням і розподілом прибутку підприємства	36
3.2 Обґрунтування обсягів і структури прибутку на плановий період	39
3.3 Оптимізація напрямів розподілу прибутку	45
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	54
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Одним з основних показників фінансового результату діяльності підприємства є прибуток. Він є важливим показником ефективності виробничо-господарської діяльності, а також джерелом формування централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів. Отриманий підприємством прибуток може бути використаний для задоволення різноманітних потреб.

Процес формування прибутку перебуває під впливом об'єктивних процесів, що відбуваються у суспільстві, у сфері виробництва й розподілу суспільного продукту, національного доходу. Отримання прибутку – неодмінна умова і мета підприємництва будь-якої господарської структури.

Основною метою управління прибутком підприємства є забезпечення зростання його суми і рівня, а також ефективність розподілу за напрямками економічного розвитку. Згідно з визначеною метою об'єктом управління виступають як формування прибутку підприємства, так і його розподіл

Прибуток – це мета фінансово-господарської діяльності підприємства, кінцевий результат грошово-кредитної, маркетингової, інвестиційної та промислово-виробничої політики. Перші визначення прибутку збігалися зі значенням валового доходу, який за індивідуалістичною системою розподілу поділявся на три категорії: доходи від капіталу, землі та доходи від праці. Вважалося, що кожен із видів доходів є обов'язковою винагородою для одержувача за надані ним послуги у народному господарстві.

Перші спроби визначення категорії «прибуток» та його першоджерела проводились вченими у XVI-XVII ст.. З розвитком економічної теорії це поняття змінювалось та ускладнювалось. В історії економічної думки першими, хто спробував дати визначення прибутку, були Томас Манн і Жан Батист Кольбер. Вони визначали прибуток, як різницю між ціною продажу товару та його купівлею.

Далі трактування цієї категорії змінювалось з появою різних економічних шкіл. Так, представник класичної школи Адам Сміт вважав прибуток

породженням капіталу. Девід Рікардо описував його як різницю між ціною та витратами, а Карл Маркс називав прибуток незаробленим доходом капіталіста, джерелом якого є додана вартість.

На формування абсолютної суми чистого прибутку підприємства впливають результати, тобто ефективність його фінансово-господарської діяльності, сфера діяльності, галузь господарства, установлені законодавством умови обліку фінансових результатів, а також податкова політика держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема політики формування та розподілу прибутку підприємства досліджена в працях відомих українських науковців таких як І.О. Бланк, Н.М. Бондар, О.О. Гетьман, В.М. Шаповал, Л.І. Шваба, Є. Ю. Ткаченко, О. М. Чорна, В. В. Бабіч, Н. Г. Пігуль, С.Ф. Покропивний та інших. Проте, варто зазначити, що вчені не мають єдності думок щодо напрямків впровадження політики формування та розподілу прибутку. На сьогодні існує необхідність пошуку більш ефективних підходів та методів для здійснення політики управління і розподілу прибутку, що пов'язано зі зростанням ризиків, які виникають в кризових умовах.

Мета даної випускної кваліфікаційної роботи полягає у розробці політики формування та розподілу прибутку на плановий період для ПрАТ «Лантманнен Акса».

Для досягнення поставленої мети у випускній кваліфікаційній роботі визначено такі **завдання**:

- розкрити суть та зміст прибутку підприємства;
- проаналізувати стан, розподіл та формування прибутку за останні 3 роки;
- визначити політику формування та розподілу прибутку на плановий період.

Предметом дослідження є теоретичні основи управління формуванням та розподілом прибутку підприємства.

Об'єкт дослідження - процес формування та розподілу прибутку підприємства, а також його аналіз.

Емпіричною базою дослідження виступає приватне акціонерне товариство «Лантманнен Акса» (надалі ПрАТ «Лантманнен Акса»), що займається виробництвом харчової продукції на основі зернових культур. Місце розташування: Україна, 08300, Київська обл., м. Бориспіль, вул. Привокзальна, 3.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження стали методи наукового пізнання: узагальнення для встановлення визначення показника, порівняння під час обробки первинних даних, системний аналіз, аналіз і синтез для формування бази даних в роботі, формалізація для дослідження в знаковій формі, також емпіричні, індуктивні методи для надання оцінки сучасного стану, а для його відображення – описові та графічні методи.

Інформаційне забезпечення. Основою роботи послужили періодичні публікації провідних вітчизняних та зарубіжних економістів, практиків комерційної справи, законодавчі та нормативні матеріали комерційних підприємств, контракти, специфікації, закони та декрети Уряду України, статистично-звітна документація ПрАТ «Лантманнен Акса».

Практична цінність. Дослідження політики формування та розподілу прибутку підприємства дозволяє керівникам вчасно реагувати на зміни факторів формування й розподілу прибутку і реагувати на них, приймаючи управлінські рішення з метою максимізації фінансового результату суб'єкта господарювання.

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. За результатами дослідження була опублікована стаття на тему: «Формування та розподіл прибутку на підприємстві» у збірнику наукових праць студентів. – К. КНТЕУ, 2020.

Структура роботи. Структурно випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, 3 розділів, висновків та пропозиції, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ТА РОЗПОДІЛОМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Найважливіше місце та значення в діяльності будь-якого підприємства посідає прибуток. Він відображає результат та ефективність прийняття управлінських рішень й допомагає здійснювати оцінку виробничої та фінансової діяльності підприємства. Саме прибуток виступає головною метою діяльності суб'єкта господарювання.

Як економічна категорія, прибуток визначає остаточний фінансовий стан підприємства. У загальному вигляді прибуток визначають як різницю між доходами від результатів діяльності підприємства та витратами на її здійснення. Прибуток є основним критерієм до визначення ефективності господарювання, а також виступає основним джерелом формування фінансових ресурсів підприємства.

Перші спроби визначення категорії «прибуток» та його першоджерела проводились вченими у XVI-XVII ст.. З розвитком економічної теорії це поняття змінювалось та ускладнювалось. В історії економічної думки першими, хто спробував дати визначення прибутку, були Томас Манн і Жан Батист Кольбер. Вони визначали прибуток, як різницю між ціною продажу товару та його купівлею.

Далі трактування цієї категорії змінювалось з появою різних економічних шкіл. Так, представник класичної школи Адам Сміт вважав прибуток породженням капіталу [50, с. 87]. Девід Рікардо описував його як різницю між ціною та витратами, а Карл Маркс називав прибуток незаробленим доходом капіталіста, джерелом якого є додана вартість [48, с.76].

Альфред Маршалл, представник неокласичної економічної теорії, називав прибуток таким, що отримується четвертим організаторським фактором. Його колега Андре Бабо, в своїх роботах писав, що прибуток – результат ініціативи, сприятливих обставин та визнання державної влади [50, с. 113].

Серед представників сучасної школи, Тарасенко Н.В. описує прибуток, як узагальнюючий показник, що характеризує оцінку ефективності роботи підприємства [24, с. 23].

Існує і багато інших поглядів на визначення сутності прибутку. Так, наприклад, С. М. Онисько та П. М. Марич трактують його як отримання певного фінансового результату суб'єкта підприємницької діяльності, який здійснює виробничу, комерційну, науково-дослідну та іншу діяльність [50, с. 141].

Г. А. Семенов пов'язує прибуток із сукупністю фінансових відносин, що виникають в процесі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання щодо перетворення доходів від вище зазначених видів діяльності в прибуток [50, с.101-108]. Натомість Л.І. Шваб визначає цю категорію як узагальнюючий фінансовий показник діяльності підприємства, що дорівнює частині виручки, яка залишається після відшкодування усіх витрат на виробничу і комерційну діяльність [24, с 96].

В. М. Шелудько трактує прибуток з боку управлінської діяльності. Він зазначає, що ця категорія перш за все відображає результат управління фінансами господарюючого суб'єкта в цілому [48, с. 107].

Одним із перших в Україні, хто використовує у визначенні поняття співвідношення ризику і доходу, став Бланк Ігор Олександрович [50, с. 146].

Отже, у класичному розумінні, прибуток – це різниця між ціною товару та його собівартістю (витратами на виготовлення та реалізацію). Трактують терміну прибутку також наведено у Господарському кодексі України. Відповідно до статті 42, ця категорія визначається як показник фінансових результатів господарської діяльності суб'єкта господарювання, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань [48, с. 143].

Таке поняття прибутку закладено в усіх законодавчих актах України, крім законодавства щодо оподаткування прибутку, відповідно до якого прибутком вважається сума валових доходів (доходи від усіх видів діяльності, зменшені на суму валових витрат та вартість зносу основних і нематеріальних активів).

У П(С)БО 3 поняття «прибуток» висвітлено як суму на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Таке визначення є узагальненим та лаконічним, що характеризує прибуток лише з кількісної точки зору й не розкриває економічної сутності даного терміну.

Отже, підходи щодо визначення економічного змісту прибутку є досить різними, багато вчених тлумачать його по-різному, проте єдиного універсального та повного пояснення категорії «прибуток» серед економістів немає.

Дослідження різних точок зору закордонних і вітчизняних вчених дозволяє сформулювати своє тлумачення терміну «прибуток», що підходить даній роботі: прибуток – форма комплексного доходу, яка утворюється в результаті господарської діяльності підприємства з вирахуванням усіх витрат, які воно сплатило або понесло під час створення й реалізації продукції.

Протилежним поняттям прибутку є збиток, який характеризується перевищенням суми витрат над доходами, заради яких були здійснені ці витрати. На відміну від доходу, що є основною метою підприємства, збиток є вкрай небажаним для нього, оскільки «хронічна збитковість» призводить до неплатоспроможності та банкрутства суб'єкта господарювання.

Прибуток класифікують за багатьма ознаками. В залежності від джерел формування, виділяють прибуток від продажу продукції (робіт) та від іншої реалізації. Перший – прямо пов'язаний з напрямком і галуззю діяльності підприємства, а другий являє собою дохід від продажу не використовуваних нематеріальних активів, основних фондів, акцій або інших цінних паперів.

Однією з найбільш поширених класифікацій прибутку є розподіл за видами діяльності підприємства, а саме фінансової, операційної та інвестиційної. Усі її результати відображаються фінансовій звітності, зокрема у звіті про рух грошових коштів. Прибуток від фінансової діяльності пов'язаний із залученням капіталу із зовнішніх джерел, в результаті чого змінюється відношення власного і позикового капіталу. Операційний прибуток формується за рахунок основної діяльності підприємства: реалізації продукції (послуг), надходження авансів від покупців та замовників, повернення податків і зборів. Прибуток від інвестиційної

діяльності формується як різниця між доходами від реалізації нематеріальних активів, операцій з цінними паперами, депозитними вкладками та витратами на отримання цих доходів.

На теперішній час єдиної класифікації прибутку в економічній літературі немає, їх існує велика кількість, вчені використовують різні підходи для формування. Найбільш поширена класифікація наведена в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація видів прибутку

Ознака класифікації прибутку	Види прибутку
1. Залежно від виду діяльності суб'єкта господарювання	від реалізації в результаті основної діяльності; від реалізації в результаті неосновної діяльності; від фінансових операцій; від неопераційної діяльності; від лізингової діяльності
2. За методикою оцінки	номінальний; реальний
3. Залежно від цілі визначення	бухгалтерський (балансовий); економічний
4. Залежно від розміру	мінімальний; нормальний; цільовий; максимальний
5. За потребами	загальний; валовий; торговельний
6. За характером оподаткування	оподаткований і неоподаткований
7. За ступенем використання	розподілений; нерозподілений

Окрім цього виокремлюють маржинальний, чистий, валовий та загальний прибуток. Чистий прибуток – це дохід, який залишається у розпорядженні підприємства після усіх відрахувань (сплати податків, обов'язкових платежів). Валовий – прибуток, який визначається різницею між чистим доходом від реалізації продукції та її собівартості. Маржинальний прибуток включає в себе прибуток та постійні витрати, змінні витрати до нього не входять, і відповідно обчислюється як обсяг виручки від реалізації товарів за виключенням вже згаданих змінних витрат. Узагальнюючим показником є загальний прибуток, що включає в себе фінансові результати від усіх видів діяльності підприємства.

Найкраще поняття прибутку можна зрозуміти за його функціями. До основних функцій належать:

- стимулююча – прибуток виступає джерелом матеріального заохочення робітників, а також спонукає до нарощення темпів розвитку виробництва, його розширення;
- оцінювальна – прибуток використовують як основний критерій оцінки економічної ефективності виробництва на підприємстві та використання виробничих фондів;
- розподільча – полягає у здійсненні розподілу прибутку (ресурсів і доходів) підприємства між його підрозділами.

Окрім цього, прибуток є основним джерелом для розвитку підприємства, удосконалення його матеріально-технічної бази, а також виконує соціальну функцію, що полягає не лише у покращенні матеріального становища власників підприємств, а і задоволення потреб споживачів, підтримання соціально незахищених верств населення шляхом перерозподілу виробничого результату.

На формування прибутку, як фінансового показника в звітності підприємства впливає встановлений порядок для визначення фінансових результатів діяльності підприємства, собівартість товарів (робіт, послуг), що воно виробляє, загальні господарські витрати, а також визначення прибутку від фінансової та інших видів діяльності суб'єкта господарювання. Загалом фактори, що впливають на формування прибутку на підприємства можна поділити на зовнішні та внутрішні.

До зовнішніх факторів відносять: інфляцію; загальноекономічну політику держави; законодавство, найперше податкове; розвиток науково-технічного прогресу; природні умови; рівень забезпеченості споживачів.

До внутрішніх факторів належать все, що відноситься до виробничої і невиробничої діяльності конкретного підприємства. До першої категорії відносять: обсяги виробництва продукції, амортизація та знос обладнання, собівартість та якість продукції, маркетингова діяльність підприємства, використання трудових та фінансових ресурсів. Невиробничою є комерційна діяльність пов'язана з доставкою та збутом продукції, соціальним аспектом

(умовами праці для робітників), охороною природи та екологічності роботи суб'єкта господарювання.

Існує два підходи до формування прибутку на підприємстві: економічний та бухгалтерський. Основною відмінністю між ними є те, що на відміну від бухгалтерського прибутку, економічний враховує вкладення капіталу в інші сфери діяльності, окрім основної. За бухгалтерським підходом прибуток визначається різницею виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та поточними витратами в результаті їх виробництва, а економічний включає ще один від'ємник – витрати втрачених можливостей. Таким чином економічний підхід відображає результативність підприємницької діяльності у повній мірі.

Відповідно до законодавчих актів України, реалізація продукції відбувається не під час укладання угоди між сторонами, а в момент відвантаження товару, або у випадку реалізації робіт та послуг – з початку їх надання, чи в момент зарахування банком коштів від покупця на рахунок постачальника.

Проте, фактично прибуток від реалізації продукції вказується та оподатковується лише в момент зарахування коштів на рахунок підприємства. У іншому випадку, визнання прибутку від реалізації продукції на час відвантаження товару, призведе до використання інших оборотних коштів для сплати податків, це вплине на погіршення фінансового стану суб'єкта господарювання.

Прибуток від реалізації продукції має два основних показники: обсяг реалізації та собівартість. У першому випадку велике значення має не лише реалізована продукція, а й кількість нереалізованого товару, запасів та рентабельність.

Утворення залишків впливає на витрати підприємства, з'являється необхідність коштів для зберігання такого товару, виникає потреба в корегуванні подальшого обсягу виробництва. Як наслідок, це відображається в собівартості товарів. Отже, підприємство прямо впливає на власний прибуток від реалізації, змінюючи обсяг виробництва продукції і коригуючи її залишки.

Підприємство також може суттєво впливати на собівартість компанії, проте, його дії обмежуються законодавством, яке надає перелік витрат, що відносяться до цієї статті. Згідно з П(С)БО 16 собівартість включає такі витрати:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;
- змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати [29, с.1-4].

Державою встановлено нормативи відрахувань для деяких витрат, що включаються до собівартості: соціальні (страхування пенсійне та у випадку безробіття), амортизація (основних засобів та нематеріальних активів), інші витрати (комунальний податок, податок на землю).

На сьогодні, держава надає більшої самостійності для різних підприємств, щодо підходу до формування собівартості, але це має здійснюватись в рамках чинних встановлених нормативів. Це дозволяє підприємствам удосконалювати свою матеріально-технічну базу та спрямовувати свою діяльність на забезпечення збільшення прибутку.

Важливе значення для будь-якого підприємства має не лише формування прибутку, а і його розподіл та використання. Об'єктом розподілу виступає загальна сума прибутку, отримана в результаті основної і неосновної діяльності суб'єкта господарювання на кінець звітного періоду. Отриманий прибуток може бути використаний для задоволення різних потреб підприємства.

Процес розподілу прибутку передбачає спрямування його частини від загального прибутку на сплату податків (вилучення коштів до державного бюджету) та використання прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства. Тож, умовно цей процес можна поділити на два етапи.

На першому етапі відбуваються взаємовідносини між підприємством та державою. У результаті, кожен з учасників отримує свою частку прибутку. Розмір цієї частки залежить від багатьох чинників, найперше на це впливає податкове законодавство. Закони України визначають терміни, валюту, ставку

оподаткування, яку необхідно сплатити підприємству. Сума визначається залежно від розміру, типу та галузі діяльності підприємства. Також держава може застосовувати податкові пільги, у вигляді зменшення ставки податку або надавати податкові канікули.

Після сплати податків, залишається чистий прибуток, який переходить у розпорядження суб'єкта господарювання. Напрямки його використання визначаються керівництвом підприємства.

На даному етапі здійснюється пошук оптимальних шляхів для раціонального розподілу прибутку підприємства. Зазвичай, його частина відразу переходить на виплату дивідендів, а решта – на розвиток та розширення виробництва: придбання нерухомості, здійснення фінансових інвестицій, поповнення або створення фондів підприємства, реалізації соціальних програм, збільшення статутного капіталу (рисунок 1.1).

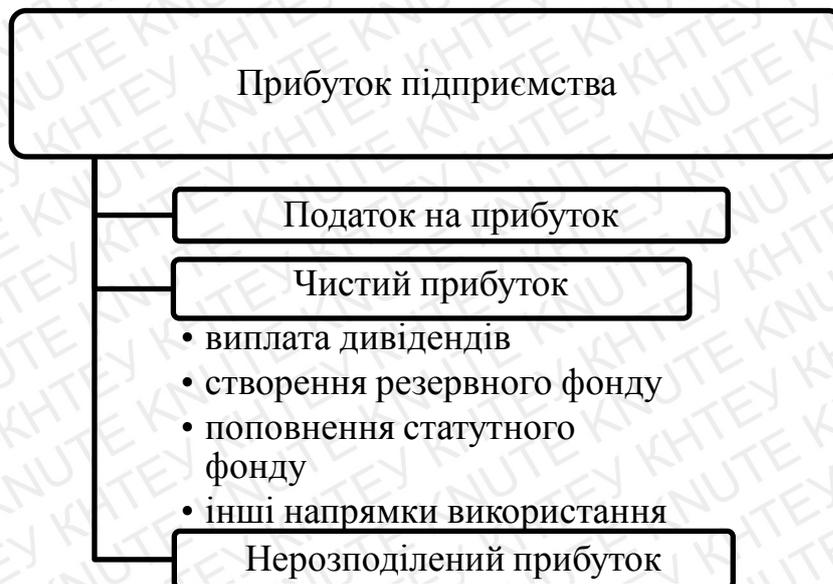

Рис. 1.1 Схема розподілу і використання прибутку на підприємстві

Одним з основних напрямів розподілу чистого прибутку є формування цільових накопичувальних та споживчих фондів. До них належать:

- резервний фонд;
- фонд вдосконалення та розвитку виробництва;

- фонд, спрямований на соціальні потреби;
- фонд для матеріального заохочення;
- фонд для виплати дивідендів.

Розподіл чистого прибутку та розмір відрахувань до усіх фондів визначається кожним підприємством самостійно, тому дуже важливим є знаходження оптимального співвідношення розмірів фондів для матеріального заохочення працівників, вдосконалення та розвитку підприємства та ін..

Після виплати дивідендів, формування і поповнення фондів та використання коштів на інші потреби, залишається частина чистого прибутку – нерозподілений прибуток, який теж ділиться на асигнований та неасигнований. Тобто, такий, що має цільове призначення (проведення цільових програм, покращення розвитку підприємства) та без конкретної мети для використання.

У роботі зарубіжних компаній часто зустрічаються встановлені обмеження для розміру нерозподіленого прибутку. Вони часто застосовують такий прийом для нарощення матеріально-технічної бази підприємства або для можливості реалізації певного проекту. Такі обмеження можуть бути добровільними чи вимушеними, товариство може їх зняти у будь-який момент.

Політика розподілу прибутку на підприємстві повинна спрямовувати його у напрямку розвитку та процвітання, сприяти підвищенню ефективності діяльності, а також забезпечити ріст прибутку в майбутньому, задовольняючи інтереси не лише власників, а й працівників та споживачів.

Дана робота була виконана на базі приватного акціонерного товариства «Лантманнен Акса». Його було створено на базі Бориспільського заводу продтоварів у 1992 році. Юридичною адресою є місто Бориспіль, вулиця Привокзальна, буд. 3.

ПрАТ «Лантманнен Акса» входить до скандинавського харчового концерну Lantmannen. Продукція групи компанії продається у 45 країнах світу. Річний оборот компанії Lantmannen становить 3 млрд. дол. США, представництва концерну відкрито у 18 країнах світу і налічує біля 10 000 працівників.

Завдяки використанню унікальної технології виробництва та постійному збільшенні асортименту продукції компанія є провідним виробником виготовлення сухих сніданків в Україні. Унікальність виробництва полягає у використанні обладнання англійської компанії APV-Baker, а також застосуванні технології екструзії, що поєднує різкі зміни температури та перепади тиску при обробці зерна. Завдяки цьому, термообробка відбувається швидше і дозволяє зберегти усі вітаміни та поживні речовини зернових культур. Такий продукт не містить холестерину та має ідеальний баланс вмісту поживних речовин та клітковини.

Найпопулярнішими брендами компанії сьогодні є «АХА» та «START!», створені у 1997 р. та 2001р. відповідно. Їх впізнаваність серед споживачів сягає далеко за межі країни (Росія, Молдова, Грузія, Узбекистан, Казахстан, Данія, країни Балтії).

Місія ПрАТ «Лантманнен Акса»: «Зробити життя радісніше і динамічніше, пропонуючи дорослим і дітям смачні, доступні й легкі в приготуванні продукти харчування зі злаків». Для її здійснення компанія пропонує споживачам широкий асортимент продуктів харчування зі злаків: фігурки; кукурудзяні пластівці; мюслі; подушечки; продукція марки «Гармонія»; каші швидкого приготування; зернові батончики.

При чисельності персоналу всього 194 людини «Лантманнен Акса» належить біля 70% ринку сніданків швидкого приготування в Україні. Підприємство використовує в своїй роботі унікальну систему управління LEAD, основною метою якої є підвищення якості продукції і процесів за рахунок залучення всього персоналу в процес вдосконалення виробництва і вирішення виникаючих проблем.

РОЗДІЛ 2 ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СТАНУ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ

2.1 Аналіз показників фінансово-господарського стану підприємства

Сучасні умови розвитку ринкової економіки вимагають постійного моніторингу фінансово-господарського стану підприємства. У ринкових умовах підвищується самостійність і відповідальність суб'єктів господарювання під час прийняття управлінських рішень, впровадження яких прямо залежить від достовірності та правильної оцінки загального стану підприємства.

В економічному аналізі для відображення фінансово-господарського стану підприємства використовують різні прийоми та методи оцінювання. В першу чергу, необхідно дослідити статті звіту про фінансовий стан підприємства, зробити агрегований порівняльний аналітичний баланс. Він базується на ущільненні статей бухгалтерського звіту про фінансовий стан. Усі показники порівняльного балансу можна розділити на дві групи:

- показники структури;
- показники динаміки.

Під час складання такого балансу використовуються елементи горизонтального (визначення абсолютних та відносних значень зміни статей) та вертикального (визначення питомої ваги окремих статей) аналізу активів і пасивів за звітні періоди.

На основі змін в структурі активів і пасивів Звіту про фінансовий стан можна вказати елементи, що виступають джерелами до надходжень нових коштів (збільшення основних засобів) та в які конкретно активи вони були інвестовані. Такий аналіз відображає кошти, які підприємство заборгувало власне собі, тобто відображає суми власних коштів підприємства.

Таким чином, аналіз надає змогу виявити негативні тенденції та вразливі точки фінансово-господарської діяльності підприємства.

Проведений агрегований порівняльний аналітичний баланс здійснений на основі фінансової звітності ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2017-2019 рр. (Додатки А, Б, В).

Таблиця 2.1

Агрегований порівняльний аналітичний баланс

Стаття	Показники за роки, тис. грн						Зміни за звітний період			
	2017		2018		2019		2018-2017 рр.		2019-2018 рр.	
	тис. грн	% до підсумку	тис. грн	% до підсумку	тис. грн	% до підсумку	Абсол ютні, тис. грн.	Темп, %	Абсол ютні, тис. грн.	Темп, %
I. Актив										
1. Майно разом	196516	100,0	211358	100,0	251187	100,00	14842	7,55	39829	18,84
1.1. Необоротні активи	56597	28,80	62610	29,62	70203	27,95	6013	10,62	7593	12,13
1.2. Оборотні активи	139919	71,20	148748	70,38	180984	72,05	8829	6,31	32236	21,67
1.2.1. Запаси	0	0,00	32197	15,23	41193	16,40	32197	0,00	8996	27,94
1.2.2. Дебіторська заборгованість	6363	3,24	4568	2,16	6234	2,48	-1795	-28,2	1666	36,47
1.2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти	35227	17,93	17063	8,07	17931	7,14	-18164	-51,6	868	5,09
1.2.4. Інші оборотні активи	1	0,001	2	0,001	9	0,004	1	100,0	7	350,0
II. Пасив										
2. Джерело майна	196516	100,0	211358	100,0	251187	100,00	14842	7,55	39829	15,86
2.1. Власний капітал	43441	22,11	64074	30,32	89887	35,78	20633	47,50	25813	28,72
2.1.1. Статутний капітал	63262	32,19	63262	29,93	63262	25,19	0	0,00	0	0,00
2.1.2. Нерозподілений прибуток	-19821	-10,1	653	0,31	25442	10,13	20474	-103,3	24789	97,43
2.1.3. Інші джерела	0	0,00	159	0,08	1183	0,47	159	0,00	1024	86,56
2.2. Позичковий капітал	153075	77,89	147284	69,68	161300	64,22	-5791	-3,78	14016	8,69
2.2.1. Довгострокові зобов'язання	99247	50,50	102955	48,71	103665	41,27	3708	3,74	710	0,68
2.2.2. Короткострокові кредити банків	28038	14,27	0	0,00	0	0,00	-28038	-100,0	0	0,00
2.2.3. Кредиторська заборгованість	25790	13,12	44329	20,97	57635	22,95	18539	71,88	13306	23,09

Агрегований порівняльний аналітичний баланс показав збільшення активів, що свідчить про позитивну динаміку росту на ПрАТ «Лантманнен Акса» та його прибутковість. При цьому частка оборотних активів підприємства переважає, що є характерним для виробничого підприємства і вказує на його розвиток.

Спостерігається зміна питомої ваги дебіторської заборгованості, хоча у 2019 році вона більша ніж у 2018 р., проте у порівнянні з початком аналізованого періоду показник зменшився, а його відсоток до балансової вартості знизився з 3,24% до 2,48%.

Грошові кошти та їх еквіваленти помітно зменшились протягом звітного періоду (майже вдвічі), це значно скоротило їх частку в 2019 році, навіть не зважаючи на те, що у вартісному виразі за у порівнянні з попереднім роком спостерігається абсолютний приріст у розмірі 868 тис. грн..

Такі зміни свідчать про те, що структура оборотних активів підприємства у 2018 році погіршилася з позицій ліквідності й платоспроможності ПрАТ «Лантманнен Акса», проте вже у 2019 р. ситуація дещо покращилася.

При цьому відбувається збільшення запасів та їх частки, це може виникати внаслідок зниження темпів реалізації продукції і спонукає на додаткові витрати для їх зберігання.

Серед статей пасиву переважає позиковий капітал, основну частину якого складають довгострокові зобов'язання. Протягом аналізованого періоду його частка у загальній вартості балансу помітно зменшилась (з 77,89 % у 2017 р. до 64,22% у 2019 р.), але у грошовому виразі його суму виросла у порівнянні з попереднім роком 2018 роком, абсолютний приріст за ці роки склав більше 14 млн. грн.. Це збільшує залежність підприємства від зовнішніх фінансових джерел.

Перевищення питомої ваги власного капіталу в складі джерел фінансування майна організації (у середньому менше 30%), порівняно з рекомендованим теоретично обґрунтованим значенням цього показника (воно повинно бути більше або дорівнювати 50%) немає. Динаміку зміни суми позикового та власного капіталу зображено на рисунку 2.1.

Спостерігається позитивна динаміка росту власного капіталу, що суттєво вплинуло на показник нерозподіленого прибутку, який у 2019 році склав біля 25,4 млн грн..

Досить високою є питома вага позикового капіталу підприємства. Протягом аналізованого періоду частка позикового капіталу знизилась з 77,89% у 2017 році до наближеного до теоретичної норми значення 64,22 % у 2019 році. Такі дані свідчать про зменшення залежності ПрАТ «Лантманнен Акса» від зовнішнього середовища та покращення його фінансової стійкості.

Рис. 2.1 Динаміка зміни суми позикового та власного капіталу підприємства

Для кращого розуміння стану фінансово – господарської діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса» доцільним буде дослідити склад і динаміку джерел необоротних активів підприємства (табл. 2.2). Необоротні активи, або основний капітал, - це вкладення засобів з довгостроковою метою в нерухомість, облігації, акції, запаси корисних копалин, спільні підприємства і т. д.

Виходячи з даних, розрахованих в таблиці 2.2, необоротні активи ПрАТ «Лантманнен Акса» формуються в більшій мірі за рахунок основних засобів. При цьому підприємство ще має нематеріальні активи та у 2017 році відстрочені податкові активи. На кінець 2019 року обсяг необоротних активів збільшився до 70203 тис. грн. у порівнянні з даними за 2017 р. – 56597 тис. грн.. Такий результат спостерігається за рахунок росту вартості основних засобів, що свідчить про покращання виробничого потенціалу підприємства і є результатом введення в

експлуатацію нових об'єктів з метою розширення виробництва. Сума і частка нематеріальних активів трохи зменшилися через їх амортизацію.

Таблиця 2.2

**Аналіз складу і динаміки необоротних активів
ПрАТ «Лантманнен Акса» за 2017-2019 рр.**

Показник	2017 р.	2018р.	2019р.	Зміни за період	
				2018- 2017 рр.	2019- 2018 рр.
Усього необоротних активів (тис.грн)	56597	62610	70203	6013	7593
1. Нематеріальні активи (тис.грн)	4869	6007	2769	1138	-3238
у % до необоротних активів	8,60	9,59	3,94	0,99	-5,65
2. Основні засоби (тис.грн)	51350	56603	67434	5253	10831
у % до необоротних активів	90,73	90,41	96,06	-0,32	5,65
3. відстрочені податкові активи	378	0	0	-378,00	0,00
у % до необоротних активів	0,67	0,00	0,00	-0,67	0,00

Для виробництва продукції підприємству необхідні оборотні виробничі фонди, що включають виробничі запаси (сировина, матеріали, паливо, тара та ін.), залишки незавершеного виробництва і витрати майбутніх періодів.

Використані в процесі виробництва оборотні фонди вступають у сферу обігу вже в товарній формі (у вигляді готової продукції на складі і при відвантаженні), яка потім у міру реалізації готової продукції переходить в грошову (грошові кошти при розрахунку, грошові кошти в касі підприємства і на його рахунках в банку).

Таблиця 2.3

Аналіз складу і динаміки оборотних активів ПрАТ «Лантманнен Акса»

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Зміна за період	
				2018- 2017 рр.	2019- 2018 рр.
Усього оборотних активів (тис.грн) у тому числі	139919	148748	180984	8829	32236
1. Запаси (тис.грн)	32197	41193	49151	8996	7958
у % до оборотних активів	23,01	27,69	27,16	4,68197	-0,5355
2. Дебіторська заборгованість (тис.грн)	73186	90673	112436	17487	21763
у % до оборотних активів	52,31	60,96	62,12	8,65148	1,16737

Продовження таблиці 2.3

2.1. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (тис.грн)	66823	86105	106202	19282	20097
у % до оборотних активів	47,76	57,89	58,68	10,1281	0,79383
2.2. Дебіторська заборгованість за розрахунками (тис. грн)	6288	4467	6082	-1821	1615
у % до оборотних активів	4,49	3,00	3,36	-1,491	0,35745
2.3. Інша поточна дебіторська заборгованість (тис. грн)	75	101	152	26	51
у % до оборотних активів	0,05	0,07	0,08	0,0143	0,01609
3. Грошові кошти та їх еквіваленти (тис. грн)	35227	17063	17931	-18164	868
у % до оборотних активів	25,18	11,47	9,91	-13,706	-1,5636
4. Інші оборотні активи (тис.грн)	1	2	9	1	7
у % до оборотних активів	0,001	0,001	0,005	0,001	0,004

У таблиці 2.3 наведено аналіз складу і динаміки оборотних активів підприємства. За її результатами найбільший внесок у формування оборотних активів підприємства зробили дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти та запаси.

Найбільша частка в складі оборотних активів підприємства належить дебіторській заборгованості. Протягом аналізованого періоду вона збільшилась, так само зріс її відсоток у складі оборотних активів. У 2017 році загальна дебіторська заборгованість становила 73186 тис. грн., а в 2019 році її сума збільшилась до 112436 тис. грн.. При цьому значно виріс її відсоток до оборотних активів (з 52,31 на початку до 62,12 на кінець аналізованого періоду). Такий результат спричинений не лише ростом показника дебіторської заборгованості, але й значним зменшенням грошових коштів та їх еквівалентів у складі оборотних активів підприємства.

Вагому частину дебіторської заборгованості складає дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, яка складає 47,76% усіх оборотних активів ПрАТ «Лантманнен Акса».

Значне збільшення суми коштів у дебіторській заборгованості може призвести до небажаних наслідків, як вже було згадано раніше: підприємство не матиме достатньо коштів для придбання виробничих запасів, виплати заробітної

плати, а також з розрахунками із бюджетом та постачальниками. Ріст дебіторської заборгованості за весь період свідчить про збільшення зобов'язань зі сторони клієнтів.

Стаття «Грошові кошти та їх еквіваленти» зазнали найбільших змін в структурі оборотних активів підприємства протягом звітних років. Протягом останніх трьох років їх сума зменшилась з 35227 тис. грн. на початку до 17931 тис. грн., в результаті їх відсоток у складі оборотних коштів знизився майже втричі і у 2019 році становив 9,91%. Динаміку зміни грошових коштів продемонстровано на рис 2.2.

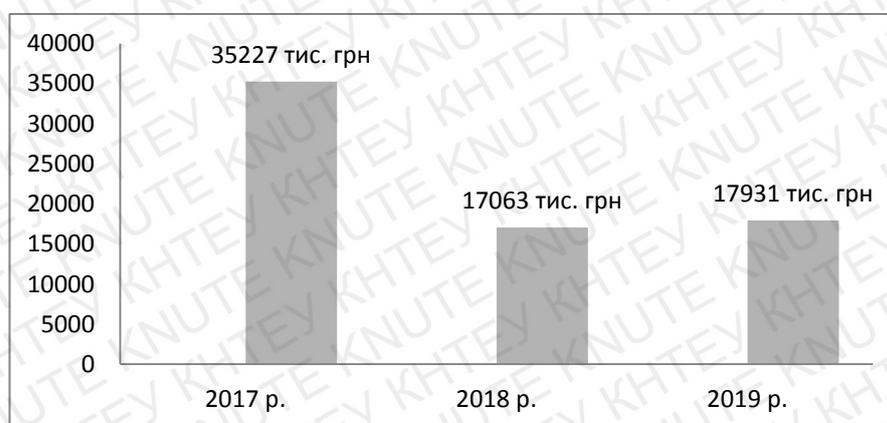

Рис. 2.1 Динаміка зміни грошових коштів та їх еквівалентів на підприємстві

Фінансовий стан підприємства значною мірою залежить від стану грошових коштів і їх сума повинна бути такою, щоб її вистачало для покриття всіх першочергових платежів. Грошові кошти та їх еквіваленти зазвичай використовуються для погашення короткострокових зобов'язань, що в майбутньому може призвести до дефіциту коштів для їх погашення.

Сума статті запасів ПрАТ «Лантманнен Акса» збільшувалася протягом аналізованого періоду, проте їх відсоток у складі оборотних активів майже не змінився за 2018-2019 роки і залишився на рівні 27%.

З часом, у процесі виробництва, основні засоби фізично зношуються та морально старіють. Ступінь фізичної зношеності визначається під час нарахування амортизації. Метою амортизації є оцінка незношеної частини основних засобів, відношення витрат за основними засобами на одиницю готової продукції.

До показників, які характеризують стан та ефективність використання основних засобів, належать: частка основних засобів у активах підприємства, коефіцієнт зносу основних засобів, коефіцієнт оновлення основних засобів, коефіцієнт придатності основних засобів (табл. 2.4).

Нормативне значення частки основних впливає з назви, коефіцієнт розраховується як співвідношення поточної вартості основних засобів компанії і суми активів. Значення показника демонструє, яку частку фінансових коштів компанії відволікають основні засоби.

Не існує нормативного значення показника частки основних засобів в активах. Залежно від виду діяльності компанії цей коефіцієнт змінюється. Оскільки ПрАТ «Лантманнен Акса» працює у виробничій сфері, то для нього характерним є висока частка основних засобів. Підприємства сфери торгівлі будуть витрачати фінансові ресурси на запаси товарів, а сам процес торгівлі не є капіталомістким.

Таблиця 2.4

Показники стану та ефективності використання основних засобів

ПрАТ «Лантманнен Акса»

Показники	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення	
				2018-2017 рр.	2019-2018 рр.
1. Наявність ОЗ на початок року, тис. грн.	47306	51350	56603	4044	5253
2. Надійшло за рік, тис. грн.	4393	5736	9861	1343	4125
3. Вибуло за рік, тис. грн.	297	511	1128	214	617
4. Наявність ОЗ на кінець року	51350	56603	67434	5253	10831
5. Коефіцієнт реальної вартості ОЗ у майні підприємства	0,261	0,268	0,268	0,007	0,001
6. Коефіцієнт зносу ОЗ	0,455	0,462	0,447	0,007	-0,015
7. Коефіцієнт придатності ОЗ	0,545	0,538	0,553	-0,007	0,015
8. Коефіцієнт оновлення ОЗ	0,047	0,054	0,081	0,008	0,026
9. Коефіцієнт вибуття ОЗ	0,003	0,005	0,009	0,002	0,004

Протягом досліджуваного періоду на підприємстві спостерігається зростання основних засобів на 9297 тис. грн., такою ж є тенденція щодо їх надходження. За цей час їх сума значно виросла із 4393 тис грн. до 9861 тис грн..

Коефіцієнт реальної вартості оборотних засобів, що відображає питому вагу залишкової вартості до вартості цього майна, залишається низьким і незмінним у 2018-2019 рр., але трохи більшим за цей показник у 2017р..

Показник ступеню зносу – коефіцієнт зносу основних засобів – відображає відсоток застарілого обладнання. Протягом аналізованого періоду він коливається в межах 44,7-46,2%, що є дуже негативним. Такі дані свідчать про необхідність модернізації та оновлення основних засобів. За результатами розрахунків, у 2019 році придатними до експлуатації є лише 55,3% вартості усіх основних засобів.

Частка введених основних засобів у відношенні до їх загальної вартості становить є дуже низькою, проте помітна тенденція до її збільшення. За досліджуваний період вона збільшилась з 0,047 до 0,081, тобто майже в два рази.

Інтенсивність вибуття основних засобів знаходиться на низькому рівні, але при цьому спостерігається позитивна динаміка до збільшення коефіцієнта вибуття з 0,003 до 0,009 за 2017-2019 роки.

2.2 Аналіз джерел формування і розподілу прибутку підприємства

Здійснюючи аналіз динаміки та структури доходів, витрат і фінансових результатів, необхідно пам'ятати, що основну частку в доходах, а отже й у прибутках, повинні займати відповідно доходи і прибутки від основної діяльності підприємства, яка забезпечує досягнення основної мети, заради якої воно створене.

Якщо ж ця умова не виконується, або ж взагалі отримано від'ємний фінансовий результат від операційної діяльності, незважаючи навіть на можливий додатний загальний фінансовий результат, то підприємство в майбутньому може опинитися в кризовому фінансовому стані. Для уникнення такої ситуації необхідно провести аналіз динаміки та структури доходів ПрАТ "Лантманнен Акса" за 2017-2019 роки, визначити абсолютне відхилення показників, темп приросту та питому вагу підсумку за рік. (Табл. 2.5).

Аналіз динаміки та структури доходів ПрАТ "Лантманнен Акса"

за 2017-2019 роки

Вид доходу	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення		Темп приросту,%		Питома вага у підсумку за рік		
				2019 від 2018 рр.	2019 від 2017 рр.	2019 від 2018 рр.	2019 від 2017 рр.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Чистий дохід	332544	397070	546133	149063	213589	37.5	64.2	98.6	98.5	98.9
Інші операційні доходи	4589	3263	4620	1357	31	41.6	0.7	1.4	0.8	0.8
Інші фінансові доходи	13	333	48	-285	35	-85.6	269.2	0.00	0.1	0.01
Інші доходи	219	2301	1247	-1054	1028	-45.8	469.4	0.1	0.6	0.2
Всього доходів	337365	402967	552048	149081	214683	37.0	63.6	x	x	x

За результатами розрахованих даних таблиці 2.5, чистий дохід в 2019 році склав 546133 тис. грн., що на 149063 тис. грн. більше значення 2018 року. Темп приросту за останній рік склав (37.5%). У порівнянні із показником за 2017 рік чистий дохід збільшився на 213589 тис. грн., а темп приросту за 2017-2019 роки склав 64.2%. Питома вага чистого доходу в доходах підприємства в 2019 році склала 98.9%. Обсяги чистого доходу підприємства зростають, а отже політика щодо збільшення результативності підприємства проводиться правильно.

Інші операційні доходи склали в 2019 році 4620 тис. грн.. Темп приросту за останній рік склав 41.6%. Варто відмітити зниження показника за 2018 рік в порівнянні з 2017 роком на 1326 тис.грн. У порівнянні із показником за 2017 рік інші операційні доходи у 2019 році збільшилися на 31 тис. грн. (темп приросту склав 0.7%). Питома вага інших операційних доходів в доходах підприємства в 2019 році склала 0.8%.

Інші фінансові доходи в 2019 році склали 48 тис. грн., що на 285 тис. грн. менше значення 2018 року. Темп приросту за останній рік склав -85.6%. У порівнянні із показником за 2017 рік інші фінансові доходи збільшилися на 35 тис. грн. Питома вага інших фінансових доходів в доходах підприємства в 2019 році склала 0.01%. Інші доходи в 2019 році склали 1247 тис. грн., що на 1054 тис. грн. менше значення 2018 року. Темп приросту за останній рік склав -45.8%.

Загальна сума доходів в 2019 році становила 552048 тис. грн., що на 149081 тис. грн. більше значення 2018 року. Темп приросту за останній рік склав 37.0%. У порівнянні із показником за 2017 рік загальна сума доходів збільшилася на 214683 тис. грн.. Отже, основою політики збільшення чистого доходу ПрАТ «Лантманнен Акса» є нарощення обсягів виробництва і реалізації продукції для максимізації доходу від основної діяльності підприємства. Проведемо аналіз витрат досліджуваного підприємства в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

**Аналіз динаміки та структури витрат ПрАТ "Лантманнен Акса"
за 2017-2019 роки**

Вид доходу	Значення показника за роки, тис. грн			Абсолютне відхилення		Темп приросту,%		Питома вага у підсумку за рік		
	2017	2018	2019	2019 від 2018 рр.	2019 від 2017 рр.	2019 від 2018 рр.	2019 від 2017 рр.	2017	2018	2019
Собівартість реалізації продукції	194325	224898	324721	99823	130396	44.4	67.1	58.1	59.1	62.8
Адміністративні витрати	12743	17245	21591	4346	8848	25.2	69.4	3.8	4.5	4.2
Витрати на збут	99247	120482	151974	31492	52727	26.1	53.1	29.7	31.6	29.4
Інші операційні витрати	2755	3226	7986	4760	5231	147.6	189.9	0.8	0.8	1.5
Фінансові витрати	20662	9244	4828	-4416	-15834	-47.8	-76.6	6.2	2.4	0.9
Інші витрати	4447	5673	6118	445	1671	7.8	37.6	1.3	1.5	1.2
Всього витрати	334179	380768	517218	136450	183039	35.8	54.8	x	x	x

Собівартість реалізації продукції в 2019 році становила 324721 тис. грн., що на 99823 тис. грн. більше значення 2018 року. Темп приросту за 2018-2019 роки склав 44.4%. Питома вага собівартості реалізації у загальних витратах підприємства в 2019 році склала 62.8%.

Адміністративні витрати склали в 2019 році 21591 тис. грн., що на 4346 тис. грн. більше значення попереднього року. Темп приросту за останній рік склав 25.2%. Питома вага адміністративних витрат у загальній їх сумі в 2019 році склала 4.2%.

Витрати на збут в 2019 році склали 151974 тис. грн.. Темп приросту за останній рік склав 26.1%. У порівнянні із показником за 2017 рік витрати на збут збільшилися на 52727 тис. грн.. Питома вага витрат на збут у витратах підприємства в 2019 році склала 29.4%. Інші операційні витрати в 2019 році склали 7986 тис. грн., що на 4760 тис. грн. більше значення 2018 року. Темп приросту за останній рік склав 147.6%. Їх питома вага у витратах підприємства в 2019 році склала 1.5%.

Фінансові витрати в 2019 році склали 4828 тис. грн.. У порівнянні із показником за 2017 рік фінансові витрати зменшилися на 15834 тис. грн. Питома вага фінансових витрат у витратах підприємства в 2019 році склала 0.9%. Інші витрати в 2019 році склали 6118 тис. грн., що на 445 тис. грн. більше значення 2018 року. Питома вага інших витрат у витратах підприємства в 2019 році склала 1.2%. Загальна сума витрат в 2019 році склала 517218 тис. грн., що на 136450 тис. грн. більше значення 2018 року. Темп приросту за останній рік склав 35.8%.

За результатами розрахунків таблиці 2.6 видно, що основними його витратами є собівартість продукції та витрати на збут продукції. Це ще раз підтверджує, що впровадження політики щодо збільшення прибутку шляхом нарощення виробництва і реалізації продукції. При цьому ПрАТ «Лантманенн Акса» працює над зменшенням витрат на збут й зниження питомої ваги показника у загальній сумі витрат підприємства.

Показники оборотності мають велике значення для оцінки фінансового становища підприємства, оскільки швидкість обігу коштів, тобто швидкість

перетворення їх у грошову форму, безпосередньо впливає на платоспроможність підприємства. Збільшення швидкості обігу коштів відбиває за інших рівних умов підвищення виробничо-технічного потенціалу підприємства (таблиця 2.7).

Таблиця 2.7

Показники оборотності підприємства

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення	
				2018-2017 рр.	2019-2018 рр.
1. Коефіцієнт оборотності оборотних активів (рази)	2,88	2,75	3,31	-0,13	0,56
2. Тривалість 1-ого обороту оборотних активів (дні)	124,89	130,86	108,68	5,96	-22,18
3. Коефіцієнт оборотності запасів (рази)	7,44	6,13	7,19	-1,31	1,06
4. Тривалість 1-ого обороту запасів (дні)	48,40	58,74	50,08	10,34	-8,66
5. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (рази)	4,54	5,43	7,46	0,88	2,04
6. Тривалість 1-ого обороту дебіторської заборгованості (дні)	79,23	66,35	48,24	-12,88	-18,11
7. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (рази)	4,34	5,39	6,77	1,05	1,38
8. Тривалість 1-ого обороту кредиторської заборгованості (дні)	82,86	66,77	53,16	-16,09	-13,60

За даними розрахунків таблиці 2.5 значення коефіцієнту оборотності оборотних коштів на кінець звітного періоду зросло. Збільшення значення говорить про те, що компанії необхідно менше ресурсів для того, щоб підтримувати поточний рівень активності. Це веде до вивільнення частини фінансових ресурсів, які можуть бути спрямовані на інтенсифікацію поточної діяльності. Зниження оборотності веде до зростання потреби в фінансових ресурсах., така ситуація відбулась у 2018 році, коли значення кофіцієнту дещо зменшилось. В умовах відсутності доступу до дешевих фінансових ресурсів це може привести до збільшення фінансових витрат компанії. Проте вже у 2019 році цей показник значно підвищився, його значення було найвищим за весь аналізований період. Тривалість 1 обороту оборотних активів зменшилася за звітний період, так у 2017 році вона становила 125 днів, а 2019 року - 108 днів.

Спостерігається негативна тенденція щодо зменшення показника коефіцієнту оборотності запасів. Це свідчить про неефективну роботу компанії щодо поліпшення політики управління запасами. Підприємству слід знизити суму виробничих запасів до мінімально допустимого рівня, який забезпечить безперебійність операційного процесу; стимулювати збут і знизити суму запасів готової продукції і товарів; здійснити заходи щодо прискорення погашення дебіторської заборгованості.

Важливим для підприємства є показник оборотності дебіторської заборгованості. Спостерігається суттєве збільшення даного коефіцієнта. Це сприяло до зниження тривалості одного обороту з 80 днів у 2017 р. до 49-ти у 2019 році, що позитивно впливає на рух коштів на підприємстві.

Дані показують позитивну динаміку росту коефіцієнта кредиторської заборгованості, який збільшився з 4,34 до 6,77 протягом звітного періоду, проте ці зміни не є кардинальними і залишають бажати кращого. Порівнюючи суми дебіторської та кредиторської заборгованості, можна підсумувати, що компанія використовує кредиторську заборгованість для фінансування власних дебіторів, проте частина цих коштів використовується для фінансування інших активів підприємства.

Стан виробничого потенціалу – важливий фактор ефективності діяльності підприємства, його прибутковості та фінансової стійкості. Річна та проміжна бухгалтерська звітність дозволяє досить докладно аналізувати стан та зміни ключового елемента виробничого потенціалу підприємства – основних засобів.

Господарська діяльність будь-якого підприємства передбачає співставлення його доходів та витрат, в результаті цього визначається фінансовий результат. Така інформація відображається у звіті про сукупний дохід (звіт про фінансові результати) підприємства (додатки А-Е).

Тому для ПрАТ «Лантманнен Акса» необхідно зробити розрахунки показників ефективності діяльності підприємства (таблиця 2.2). Такий трендовий аналіз дозволяє простежити у загальному вигляді динаміку зміни показників фінансово – господарської діяльності підприємства.

**Аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності ПрАТ
«Лантманнен Акса»**

Показник	2017	2018	2019	Відносне відхилення	
				2018-2017 pp	2019-2018 pp
Чистий дохід, тис. грн.	332544	397070	546133	64526	149063
Собівартість, тис. грн.	-194325	-224898	-324721	-30573	-99823
питома вага, %	-58,44	-56,64	-59,46		
Валовий прибуток, тис. грн.	138219	172172	221412	33953	49240
Чистий прибуток, тис. грн.	3113	20499	25858	17386	5359
Чиста рентабельність реалізації продукції, %	0,009	0,052	0,047	0,042	-0,004
Рентабельність продажу, %	0,416	0,434	0,405	0,018	-0,028
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком, тис. грн	0,016	0,097	0,103	0,081	0,006
Рентабельність сукупного капіталу, тис. грн.	0,016	0,105	0,139	0,089	0,034
Рентабельність власного капіталу, %	0,221	0,303	0,358	0,082	0,055
Вартість основних засобів, тис. грн	51350	56603	67434	5253	10831
Фондовіддача	6,476	7,015	8,099	0,539	1,084
Вартість оборотних коштів, тис. грн.	139919	148748	180984	8829	32236
Оборотність, днів	2,377	2,669	3,018	0,293	0,348
Дебіторська заборгованість	73186	90673	112436	17487	21763
Кредиторська заборгованість	153075	147284	161300	-5791	14016
Власний капітал	43575	63262	63262	19687	0

Виходячи з даних таблиці 2.2 та проведених раніше розрахунків спостерігається помітне збільшення чистого доходу ПрАТ «Лантманнен Акса».

Собівартість продукції також виросла приблизно на тому самому рівні, що і чистий дохід. Варто зазначити, що питома вага собівартості до чистого прибутку дещо збільшилася, але її зміна не є суттєво і протягом аналізованих років коливається в межах 56-59%. Валовий прибуток ПрАТ «Лантманнен Акса» у 2017 році склав 138219 тис. грн.. На кінець аналізованого періоду цей показник підвищився до 221412 тис. грн. у 2019 році, тобто майже в 2 рази.

На кінець аналізованого періоду підприємство отримало прибуток у розмірі 25858 тис. грн., це суттєво підвищило чисту рентабельність реалізації продукції. При цьому спостерігається зменшення рентабельності продажу та низький рівень рентабельності капіталу, що наголошує на потребу змін в роботі управлінського персоналу в цьому напрямку. Різка зміна цього показника у кращий бік в період 2017-2018 років свідчить про моніторинг і швидку та ефективну реакцію управлінського персоналу. Протягом 2017-2019 років помітним є показник фондівдачі та його ріст 8,1%. Це може свідчити про оновлення основних підприємства та заміну чи модернізацію старого обладнання. Також помітно, що зросла вартість оборотних коштів з 139919 тис. грн. на початку аналізованого періоду до 180984 тис. грн. у 2019 році, виріс і показник їх оборотності.

Тенденція до збільшення дебіторської заборгованості може свідчити про підвищення попиту на продукцію, а також розширення клієнтської бази. Але разом з тим, цей показник вказує на зниження купівельної спроможності окремих покупців.

Узагальнюючи отримані дані, можна сказати, що протягом аналізованого періоду підприємству має нормальну збалансовану структуру активів і наближається до легкої, про це свідчить перевищення вартості оборотних активів над вартістю основних фондів. Це підвищує ліквідність підприємства та інвестиційну привабливість. Але разом з тим, левову частку активів ПрАТ «Лантаманнен Акса» має дебіторська заборгованість, збільшення якої підвищує ризику недоотримання прибутку.

На даний час в економіці спостерігаються складні кризові процеси. В таких умовах вкрай важливо шукати доступні резерви підвищення рентабельності, які дозволили б суб'єктам господарювання проводити безперервну діяльність, здійснювати просте та розширене відтворення.

Показники рентабельності характеризують відносну прибутковість підприємства з різних позицій і групуються згідно з інтересами учасників економічного процесу. Можливі зіставлення прибутку з факторами, які на нього впливають, формують множину показників рентабельності.

Таблиця 2.9

Основні показники рентабельності ПрАТ «Лантманнен Акса»

Показник	2017 р.	2018 р.	2019р.	Відхилення	
				2018-2017 рр.	2019-2018 рр.
1. Рентабельність активів за валовим прибутком	0,82	0,84	0,96	0,03	0,11
2. Рентабельність активів за прибутком від операційної діяльності	0,17	0,17	0,19	0,00	0,02
3. Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності	0,02	0,11	0,15	0,09	0,04
4. Рентабельність капіталу за чистим прибутком	0,02	0,10	0,11	0,08	0,01
5. Рентабельність власного капіталу за чистим прибутком	0,15	0,38	0,34	0,23	-0,05
6. Рентабельність виробничих фондів за чистим прибутком (загальна рентабельність)	0,06	0,38	0,42	0,32	0,04
7. Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації	0,42	0,43	0,41	0,02	-0,03
8. Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності	0,11	0,59	0,58	0,48	-0,01
9. Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	0,01	0,05	0,05	0,04	0,00

Виходячи з розрахунків, поданих в таблиці 2.9, рентабельність за валовим прибутком (маржинальним доходом) знаходиться на високому рівні. Позитивною є динаміка щодо її збільшення.

Рентабельність за операційним прибутком зростає протягом звітного періоду, проте його значення залишає бути кращим. Аналогічна тенденція спостерігається і наступних показниках: рентабельності активів за прибутком від звичайної діяльності, рентабельність капіталу за чистим прибутком, рентабельність власного капіталу. У 2017 році дані показники були дуже низькими, протягом наступних двох років вони збільшились за рахунок підвищення прибутку до оподаткування і відповідно чистого прибутку.

Рентабельність виробничих фондів за чистим прибутком на кінець періоду збільшилась в 7 разів, порівняно з початком, це вказує на ефективне використання активів, що приймають участь у процесі формування доходу.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації дещо знизилась протягом 2017-2019 років, але операційна маржа компанії підвищилася, що говорить про більш ефективне управління операційними витратами у 2018 та 2019 роках. Рентабельність продажів за чистим прибутком збільшився у 2018 році, порівняно з попереднім, у 2019 році показник залишається на тому ж рівні, кожна гривня продажів принесла біля 5 копійок чистого прибутку. Це низький показник, який свідчить про неефективне управління витратами підприємства.

Підприємство має збиток за рахунок потреби повернення позичених коштів, його діяльність характеризується доволі високою виручкою від реалізації продукції, проте через позики, зношене обладнання, яке спричиняє зростаючу собівартість, у підприємства знижується рентабельність показників. За результатами аналізу спостерігається збитковість показників, що в цілому описує стан компанії. Позитивним є те, що спостерігається тенденція до збільшення даних показників у 2019 році. Це ще раз доводить поступовий вихід підприємства з кризи та необхідність проведення подальших дій для покращення показників рентабельності.

З огляду на те, що чистий прибуток утворюється під впливом всіх факторів, які формують доходи і витрати, пошук можливостей підвищення рентабельності можливий і в операційній, і у фінансовій, і в інвестиційній сферах. Оптимізація структури фінансових ресурсів і зниження вартості їх залучення, використання податкових пільг, зниження витрат на виробництво товарів і послуг, оптимізація витрат на маркетингові комунікації, все це дозволить підвищити рентабельність продажів.

2.3 Кількісна оцінка факторів впливу на процес формування і розподілу прибутку підприємства

На прибуток підприємства ПрАТ «Лантманнен Акса» впливає багато аспектів як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. (Додаток Ж). Найвагомими факторами впливу на процес формування прибутку можна назвати такі показники: сума витрат та обсягу виробництва й реалізації товарів.

Таблиця 2.10

**Вихідні дані для проведення факторного аналізу зміни прибутку
ПрАТ "Лантманнен Акса" за 2017- 2019 роки**

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення, ±	
				2019 від 2018 рр.	2019 від 2017 рр.
Доходи	337365	402967	552048	149081	214683
Витрати	334179	380768	517218	136450	183039
Прибуток	3113	20478	25858	5380	22745
Витрати на 1 грн. доходу	1.0	0.9	0.9	-0.01	-0.1

Проведемо факторний аналіз зміни прибутку підприємства. Для цього проаналізуємо вплив зміни доходів, витрат та витрат на 1 грн. реалізованої продукції на зміну прибутку дл ПрАТ «Лантманнен Акса». Вихідні лані для розрахунку наведено в таблиці 2.10.

Використовуючи розрахунки наведені в таблиці 2.10 можна зробити факторний аналіз прибутку ПрАТ «Лантманнен Акса». Модель проведеного факторного аналізу має наступний вигляд:

$$P1 + P2 + P3 = \Delta P \quad (2.1)$$

де P1 – зміна прибутку за рахунок зміни витрат;

P2 – зміна прибутку за рахунок зміни доходів;

P3 – зміна прибутку за рахунок зміни витрат на 1 грн. доходів.

Проведемо потрібні обчислення в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

**Факторний аналіз зміни прибутку ПрАТ "Лантманнен Акса"
за 2017- 2019 роки**

Показники	Значення за 2018 від 2019 рр.	Значення за 2017 від 2019 рр.
Коефіцієнт співвідношення витрат	1.4	1.5
Зміна прибутку за рахунок зміни витрат	7338.4	1705.1
Коефіцієнт співвідношення доходу	1.4	1.6
Зміна прибутку за рахунок зміни доходу	237.6	275.9
Зміна прибутку за рахунок витрат на 1 грн. доходу	4418.3	29616.6
Загальна сума впливу на зміну прибутку	11994.3	31597.5

Визначени коефіцієнт співвідношення витрат підприємства за період з 2018 по 2019 роки склав 1,4 (517218 / 380768), цей показник є більшим у порівнянні з 2017 роком (1,5).

За період з 2018 по 2019 роки прибуток підприємства збільшився за рахунок росту витрат на: $20478 \times (1.4 - 1) = 7338.4$ тис. грн. Значення цього показника за період 2017 від 2019 року склало 1705.1 тис. грн.

Результати обчислення співвідношення доходу підприємства за період з 2018 по 2019 рр. склало: 1.4 та за 2017 від 2019 року: 1.6.

За період з 2018 по 2019 рр. прибуток підприємства збільшився за рахунок росту доходу (зміни структури асортименту) на: 237.6 тис. грн., досліджуючи період з 2017 по 2019 рр. він збільшився на 275.9 тис. грн.

Щодо визначення впливу зміни витрат на 1 грн. доходу на зміну чистого прибутку ПрАТ "Лантманнен Акса", то за період з 2018 по 2019 рр. прибуток підприємства збільшився за рахунок зменшення витрат на 1 грн. доходу на: 4418.3 тис. грн.. За період з 2017 по 2019 рр. Сума збільшення склала 29616.6 тис. грн.

Отже, чистий прибуток за останній рік збільшився на 5380 тис. грн.

Зміна відбулася за рахунок:

- росту витрат на 7338.4 тис.грн;
- росту доходу на 237.6 тис.грн;
- зменшення витрат на 1 грн. доходу на 4418.3 тис. грн.

У порівнянні із показником за 2017 рік чистий прибуток збільшився на 22745 тис. грн. за рахунок:

- росту витрат на 1705.1 тис.грн;
- збільшився доходу на 275.9 тис.грн;
- зменшення витрат на 1 грн. доходу на 29616.6 тис. грн.

РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ НА ПЛАНОВИЙ ПЕРІОД

3.1 Удосконалення системи організації управління формуванням і розподілом прибутку підприємства

В сучасних кризових умовах в Україні зростає роль суб'єктів господарювання як первинної ланки економіки країни. Підприємства переживають скрутні часи в результаті карантинних умов, які запроваджує держава через загрозу розповсюдження COVID-19. ПрАт «Лантманнен Акса» не є виключенням.

На даний момент на підприємстві запроваджені карантинні заходи, за якими більша частина офісних працівників працюють віддалено, або працюють позмінно. За рахунок автоматизованого виробництва обсяги реалізації продукції практично не змінили. Враховуючи специфіку товарів, основна частина яких є товарами першої необхідності, підприємство продовжує виготовляти і реалізовувати продукцію в запланованій кількості. Проте, поки не прогнозується збільшень цих показників до кінця року, що в подальшому може відобразитись в показниках прибутковості підприємства.

Управління і розподіл прибутку залежить від багатьох факторів. Головними є: галузева приналежність підприємства, його спеціалізація, організаційно-правова форма, цілі і стратегічний розвиток. З урахуванням цих особливостей, підприємству слід звернути увагу на такі основні підходи при організації управління прибутком підприємства: системний, комплексний, маркетинговий, інтеграційний, функціональний, динамічний, процесний.

Кожний з вище перерахованих підходів відображає один або навіть декілька аспектів з управління прибутком підприємства. Системний підхід базується на відображенні взаємозалежних елементів, які мають спільну мету і передбачає вхід, вихід (спільна мета), зв'язок із зовнішнім середовищем та зворотний зв'язок.

При комплексному підході враховують економічні, соціальні, організаційні, психологічні фактори при управлінні прибутком підприємства, а також відображають взаємозв'язок між ними.

Маркетинговий підхід розкриває залежність від споживача при формуванні прибутку підприємства, а також це дозволяє простежити необхідність підвищення якості продукції відповідно до бажань покупців.

Інтеграційний підхід передбачає узгодження між стратегічними пріоритетами розвитку підприємства, а також дослідження і зміцнення взаємозв'язків між: елементами прибутку, стадіями його формування і розподілу.

При реалізації функціонального підходу процес управління прибутком відображається сукупністю функцій, необхідних для здійснення діяльності підприємства. Після їх визначення створюється кілька альтернативних об'єктів для реалізації. Вибирають той об'єкт, що формує найменші витрати на один цикл формування і розподілу прибутку.

Динамічний підхід розглядає причинно-наслідкові зв'язки у формуванні й розподілу прибутку. На період його реалізації здійснюється не лише аналіз даних попередніх 5-10 років (ретроспективний аналіз), а й прогноз на найближчі роки (перспективний аналіз).

Процесний принцип розглядає взаємозалежність функцій управління. Він розглядає функції, як безперервний процес дій спрямованих на забезпечення результативності процесу управління прибутком підприємства.

Головною метою удосконалення системи організації управління є визначення шляхів формування і розподілу прибутку підприємства та спрямовані на забезпечення розвитку діяльності суб'єкта господарювання та підвищення його ринкової вартості.

Процес системи організації управління формуванням і розподілом прибутку підприємства має здійснюватись в певній послідовності та забезпечувати реалізацію його головної мети. Враховуючи наведені вище аспекти запропонована наступна структурно-логічна схема для організації управління прибутком підприємства ПрАТ «Лантманнен Акса» (рис. 3.1).

Рис. 3.1 Схема організації управління формуванням і розподілом прибутку підприємства

Політика системи організації управління формуванням і розподілом прибутку підприємства повинна здійснюватися для забезпечення позитивного значення результату діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса».

Це можна здійснити шляхом зростання обсягів його діяльності, популяризації продукції серед населення для підвищення виробництва, ефективним управлінням витрат, підвищення ефективності використання матеріальної і технічної бази, підвищення продуктивності праці, оптимізації структури обігових коштів. Розподіл прибутку повинен формувати необхідні обсяги резервних фондів, інвестиційних ресурсів, тобто розподіл чистого прибутку на фонди нагромадження та споживання, забезпечувати матеріальні потреби власників і працівників підприємства.

Для здійснення правильної та ефективної політики з удосконалення системи організації управління формуванням і розподілом прибутку підприємства керівництву ПрАТ «Лантманнен Акса» необхідно регулярно проводити:

- моніторинг та аналіз зовнішнього економічного середовища;
- розробку довгострокових та короткострокових стратегій підприємства та забезпечувати їхнє здійснення;
- проводити аналіз достовірної аналітичної інформації на якій базується прийняття рішень щодо управління прибутком підприємства;
- аналіз та за необхідності коригування прийнятих рішень.

3.2 Обґрунтування обсягів і структури прибутку на плановий період

Отримання інформації та передбачення змін щодо обсягів і структури прибутку є важливим елементом у формуванні ринкової стратегії підприємства.

Це дозволяє сформулювати короткострокові та довгострокові прогнози щодо економіки підприємства в цілому та його окремих структурних підрозділів.

Необхідність в обґрунтуванні обсягів прибутку дозволяє спланувати подальший розвиток підприємства. Адже, цей процес включає планування витратних статей (віддача яких відбувається в довгостроковій перспективі), а також розвитку матеріально-технічної бази. Планування дає можливість підприємству спрогнозувати термін досягнення цілей для підприємства або застерігає від небажаних змін та вказати на необхідність прийняття певних управлінських рішень.

Планування прибутку є важливою складовою під час фінансового планування. У процесі розробки планового прибутку важливо звертати увагу не лише на обсяги показника, а й враховувати фактори виробництва та вибрати такі напрямки, що здатні вплинути на його максимізацію. Правильне планування прибутку має ключове значення для розвитку результативності підприємства та бізнесу в цілому.

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки процес планування обсягів і структури прибутку підприємства передбачає жорсткі вимоги до організації управлінської системи підприємства. Часті зміни у зовнішньо-економічному середовищі вимагають оперативного реагування з боку управлінського персоналу, щодо запобігань та мінімізації ризиків у внутрішньому середовищі підприємства. Виходячи з цього, з метою забезпечення стабільного фінансового стану організації слід змінювати політику підприємства відповідно до ситуації так, щоб збільшити його фінансовий результат.

Основною причиною зниження фінансово-господарських показників вітчизняних підприємств можна вважати невідповідність їх господарського механізму з ринковими умовами господарювання, яка збільшилась з появою нових кризових станів в економіці нашої країни. Така невідповідність для різних підприємств може проявлятися по-різному:

- через застарілий рівень торгово-технологічних процесів;
- відсутність зв'язку між розмірами та складом матеріально-технічної бази;
- неузгодженість обсягів й структури попиту;
- обмежений асортимент та низька якість товарів, що недостатньо відповідають потребам покупця;
- наявність розриву між витратами й роздрібними цінами;
- невідповідність витратами і обсягами реалізації товарів.

Варто зазначити, що більшість вітчизняних підприємств мають проблеми внаслідок неналежного рівня управління їхньою результативністю діяльності, на відміну від закордонних установ, що заповнили споживчий ринок України.

В таких умовах питання важливості планування обсягів і структури прибутку важко переоцінити. Проте, на сьогодні планування прибутковості на підприємствах України перебуває на низькому рівні, що часто призводить до неправильних та нерациональних управлінських рішень, що потім має наслідки у вигляді неочікуваних і низьких результатів.

Якісне планування прибутку сприяє належному забезпеченні фінансування його витрат (сплати податків, поточних витрат), а також формуванню високого

чистого прибутку підприємства як остаточного фінансового результату, що є основою розвитку підприємства.

За результатами дослідження наукових досліджень та практики планування прибутку різних підприємств дали змогу сформулювати структурно-логічну схему планування прибутку підприємства, яка представлена в додатку 3.

Більшість науковців наголошують на важливості під час планування та обґрунтування обсягів і структури прибутку підприємства поєднання із стратегічними цілями його діяльності на плановий період.

Коли метою підприємства є високі темпи розвитку, збільшення обсягів виробництва і реалізації, одержання частки ринку і максимізації прибутку, то в такому випадку основним завданням формування прибутку має бути високий темп його зростання. У випадку, коли підприємство бажає стабілізувати свою діяльність при цьому задовольняючись мінімальним рівнем рентабельності або перебуванням у точці беззбитковості, то його політика має зосереджуватись на отриманні достатньої суми для забезпечення платоспроможності.

Якщо в основі діяльності організації лежить забезпечення інтересів власників, то основою при формуванні прибутку має бути відносні показники рентабельності інвестованого або власного капіталу.

Цільова сума прибутку відповідає потребам підприємства у коштах для його виробничого та соціального розвитку. Вона має розраховуватись прямим поелементним методом за напрямками її розподілу: фінансування приросту власних обігових коштів, розвитку матеріально-технічної бази, фінансові резерви, погашення зобов'язань (короткострокових і довгострокових), придбання кредитних зобов'язань, акцій, паїв, що у власності інших підприємств, здійснення соціального розвитку та заохочення трудового колективу.

Величина цільового прибутку може коливатись в інтервалі від точки беззбитковості до точки рівноваги, що відповідає отриманню максимального прибутку. Розраховану суму цільового прибутку необхідно порівнювати з максимальним і оптимальним прибутком.

Враховуючи особливості діяльності ПрАТ «Лантманнен Акса», планування прибутку на даному суб'єкті господарювання повинне завершуватися його комплексним поєднанням з системою планових показників (комерційним доходом, витратами, обсягами виробництва та реалізації). Планування прибутку відносять до внутрішньої документації підприємства, тому його результати вважаються комерційною таємницею і закриті для зовнішніх користувачів звітної інформації.

Одним з найвагоміших чинників збільшення прибутку для ПрАТ «Лантманнен Акса» є підвищення показників обсягів виробництва і реалізації при цьому зменшуючи величину витрат.

З метою ефективного планування обсягів прибутку необхідно визначити максимально досяжні обсяги реалізації товарів та прибутку. Серед підприємств досить поширеною є власники, спираючись на стратегічні цілі, встановлюють вимоги до розміру доходу від реалізації товарів, рентабельності та ліквідності. Для обґрунтування обсягів прибутку підприємства необхідно визначати цільове призначення доходу від реалізації продукції, при цьому важливо зіставляти його значення із досягненням темпу зростання.

На даний момент ПрАТ «Лантманнен Акса» ставить певні стратегічні цілі у перспективі на найближчі три роки збільшити дохід від реалізації продукції на 35%, в результаті його сума має збільшитись з 546133 тис. грн до приблизно 709 980 тис. грн. до кінця періоду. При цьому, передбачається, ще такі показники, як рентабельність діяльності, співвідношення власних і позикових коштів, а також ефективність використання активів підприємства мають бути збережені на рівні планованого року.

Також на майбутні 3 роки для ПрАТ «Лантманнен Акса» розроблений план отримання кредитних коштів від ЄБРР. З урахуванням цього передбачено здійснення інвестицій в основні засоби у розмірі 1750 млн. грн., а на два послідовні у розмірі 2550 млн. грн.

Для розробки цільової моделі планування прибутку ПрАТ «Лантманнен Акса», в першу чергу, необхідно визначити досяжне зростання виручки за кожний

рік до меж стратегічного планування. Визначати досяжне зростання виручки рекомендується за формулою (3.1).

$$V_{пп} = K_d \times V_{зв} \quad (3.1)$$

де K_d – коефіцієнт досяжного зростання;

$V_{пп}$ – дохід від реалізації планового періоду;

$V_{зв}$ – дохід від реалізації звітнього (попереднього) періоду.

Послідовно застосовуючи формулу (3.1), можна скласти прогноз чистого доходу від реалізації продукції для ПрАТ «Лантманне Акса» на кілька років уперед. Маючи відомості про цей показник на умовний звітній рік можливо визначити обсяг продажів протягом двох років відповідно. Модель досяжного зростання дозволяє оцінити максимально можливий темп збільшення обсягів реалізації товарів підприємства при заданих обмеженнях. Як обмеження, використовуються такі показники діяльності підприємства, як рентабельність від операційної діяльності, оборотність активів, співвідношення власних і позикових коштів тощо.

Коефіцієнт досяжного зростання пропонується визначити на підставі даних звіту про фінансовий стан і звіту про фінансові результати за попередній умовний 2019 рік відповідно до моделі досяжного зростання (формула 3.2).

$$K_d = 1 + \frac{ФВ}{ОБА \times Р} \quad (3.2)$$

де K_d – коефіцієнт досяжного зростання;

$ФВ$ – фінансовий «важіль» (відношення позикових коштів до власних);

$ОБА$ – оборотність активів (відношення виручки від реалізації до активів);

$Р$ – рентабельність прибутку від операційної діяльності.

Якщо після прогнозування виручки від реалізації з'ясується, що стратегічні цілі за обсягом продажів не можуть бути досягнуті, управлінському персоналу слід звернути увагу і скорегувати стратегію бізнесу або використані при розрахунку коефіцієнта досяжного зростання обмеження (рентабельність, оборотність, фінансовий «важіль» тощо).

Отже, за допомогою моделі досяжного зростання можна оцінити здійсненність поставлених стратегічних цілей. Після того, як були визначені стратегічні цілі підприємства, необхідно спланувати досяжне зростання обсягів реалізації протягом наступних трьох років після умовного звітного 2019 року. Проведемо необхідні розрахунки для подальшого прогнозування обсягів прибутку на ПрАТ «Лантманнен Акса» (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

**Показники для подальшого прогнозування обсягів прибутку на ПрАТ
«Лантманнен Акса»**

Показник	Значення
Фінансовий важіль	1,79
Оборотність активів	2,17
Рентабельність прибутку від операційної діяльності	8,14
Коефіцієнт досяжного зростання	1,10

За допомогою коефіцієнта досяжного зростання, можна зробити прогноз обсягів валового прибутку через зміну доходу від реалізації підприємства, собівартості продукції та на ПрАТ «Лантманнен Акса» (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

**Прогноз обсягів зростання доходу від реалізації підприємства та на
ПрАТ «Лантманнен Акса» для наступних трьох років**

Показник	Значення за роки, тис. грн				Різниця з базовим 2019 роком
	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	546133,0	601475,5	662426,1	729553,12	183420,1
Собівартість продукції	324721,0	357626,6	393866,8	433779,3	109058,3
Валовий прибуток	221412,0	243848,8	268559,3	295773,8	74361,8

Виходячи з розрахунків, наведених в таблиці 3.2, розраховани прогноз виручки від реалізації продукції підприємства ПрАТ «Лантманнен Акса» на 2022 рік склала 729553,12 тис. грн.. при бажаному приблизно 709 980 тис. грн. до кінця цього прогнозованого періоду. Отже підприємство здатне реалізувати стратегічні

цілі у перспективі на найближчі три роки збільшити дохід від реалізації продукції на 35%, що призведе до збільшення валового прибутку на суму 74361,8 тис. грн..

3.3 Оптимізація напрямів розподілу прибутку

Основною метою розподілу прибутку є оптимізація пропорцій між капіталізованою та спожитою його частинами.

Відповідно до такої мети на підприємстві вирішуються наступні завдання:

- забезпечення отримання власниками необхідної норми прибутку на інвестований капітал;
- забезпечення пріоритетних цілей стратегічного розвитку підприємства за рахунок капіталізованої частини прибутку;
- забезпечення стимулювання трудової активності та додаткового соціального захисту персоналу;
- забезпечення формування в необхідних розмірах резервного та інших фондів підприємства.

Розподіл прибутку здійснюється в різні фонди і за різними напрямками.

Процес цього розподілу базується на наступних принципах:

1) політика розподілу пов'язана із загальною політикою управління прибутком підприємства. Мета і завдання політики розподілу прибутку повинні повністю відповідати меті і завданням загальної політики управління ним, оскільки розподіл прибутку звітного періоду являє собою одночасно процес забезпечення умов формування прибутку наступного періоду;

2) пріоритетність урахування інтересів і менталітету власників підприємства. Прибуток, що формується підприємством і залишається в його розпорядженні після сплати податків, належить його власникам, тому в прогресі його розподілу пріоритетність напрямків його використання визначається ними;

3) стабільність політики розподілу підприємства. Базові принципи розподілу прибутку повинні мати довготривалий характер. Дотримання цього принципу особливо важливо в умовах «розподілу власності», тобто в акціонерних компаніях з великою кількістю акціонерів;

4) передбачуваність політики розподілу прибутку. При необхідності зміни основних пропорцій розподілу прибутку в зв'язку з коректуванням стратегії розвитку підприємства чи з інших причин, усі інвестори повинні бути заздалегідь попереджені про це;

5) оцінка ефективності розробленої політики розподілу прибутку. Така оцінка проводиться з використанням розрахунків певних показників, що дає змогу зробити аналіз політики розподілу прибутку.

Специфіка завдань, що стоять перед підприємством, відмінність зовнішніх і внутрішніх умов їх господарської діяльності не дозволяють виробити єдину модель розподілу прибутку, яка б мала універсальний характер. Тому основу механізму розподілу прибутку конкретного підприємства складає аналіз і облік у процесі цього розподілу окремих факторів, які пов'язують цей процес з поточною та майбутньою господарською діяльністю підприємства.

Фактори, що впливають на пропорції та ефективність розподілу прибутку, дуже різноманітні; різною є і міра інтенсивності їх прояву. Так, одна група факторів визначає передумови до зростання капіталізованої частини прибутку; інша група, навпаки, схиляє до збільшення частки споживаної частини прибутку. За характером виникнення всі фактори, що впливають на розподіл прибутку, можна розподілити на дві основні групи: зовнішні, що генеруються зовнішніми умовами діяльності підприємства; внутрішні, що генеруються особливостями господарської діяльності даного підприємства.

Варто розглянути більш детально кожен з двох груп факторів.

Зовнішні фактори розглядаються як обмежувальні умови, що визначають межі формування пропорцій розподілу прибутку. До найбільш важливих з них належать:

- правові обмеження. Законодавчі норми визначають загальні фінансові та процедурні питання, пов'язані з розподілом прибутку. Вони формують пріоритетність окремих напрямків розподілу прибутку (податкових та інших відрахувань), встановлюють нормативні параметри цього розподілу (ставки податків тощо) та інші умови;

- податкова система. Конкретні ставки окремих податків і система податкових пільг суттєвим чином впливає на пропорції розподілу прибутку. Якщо рівень оподаткування особистих доходів громадян значно нижчий за рівень оподаткування господарської діяльності та майна підприємства, це створює передумови до підвищення частки споживання капіталу. І навпаки, якщо податкова система передбачає пільги для реінвестування прибутку, за його спрямуванням на благодійні та інші цілі, що створює передумови стимулювання таких форм розподілу прибутку;

- середньоринкова норма прибутку на інвестований капітал. Характер цього показника формує ефективність пропорцій споживання і реінвестування прибутку і є своєрідним критерієм управлінських рішень. В умовах зниження середньоринкового рівня прибутку на капітал зростають тенденції підвищення частки прибутку, що спрямовуються на споживання, і навпаки;

- альтернативні зовнішні джерела формування фінансових ресурсів. Якщо підприємство має можливість залучати фінансові ресурси із зовнішніх джерел на умовах більш низької вартості, ніж середньозважена вартість його капіталу, то підприємство може більший розмір прибутку розподілити серед власників і персоналу. Якщо ж підприємство не має таких джерел, то ефективним буде розподіл прибутку в інвестиційних цілях;

- темп інфляції. Цей фактор генерує ризик знецінення майбутніх доходів, формуючи схильність власників до зростання їх поточних виплат.

- стадія кон'юнктури товарного ринку. В період підйому кон'юнктури ринку, на якому підприємство реалізує свою продукцію, ефективність капіталізації прибутку в процесі його розподілу зростає;

- «прозорість» фондового ринку. Можливість швидкого використання акціонерами інформації про характер розподілу прибутку та рівень виплачуваних дивідендів на акцію дозволяє їм оперативно приймати рішення щодо реінвестування капіталу (при зниженні рівня дивідендних виплат) чи придбанні додаткової кількості акцій (при підвищенні рівня дивідендних виплат);

Внутрішні фактори здійснюють вирішальний вплив на пропорції розподілу прибутку, оскільки дозволяють формувати їх стосовно до конкретних умов і результатів господарювання підприємства. До найважливіших з них належать:

- менталітет власників підприємства. Це залежить від того, наскільки вони захочуть ризикувати, то таку політику розподілу прибутку і будуть підтримувати. Якщо їх менталітет не буде врахований, то вони реінвестують капітал в іншу компанію;

- рівень рентабельності діяльності. При низькому рівні рентабельності, а відповідно і меншій сумі розподіленого прибутку, свобода формування пропорцій його розподілу суттєво обмежена, оскільки певна частина прибутку поєднана контрактними зобов'язаннями з власниками, персоналом чи обумовлена правовими нормами;

- інвестиційні можливості реалізації високодоходних проектів. Якщо в портфелі підприємства є готові реальні проекти, внутрішня ставка дохідності за якими значно перевищує середньозважену вартість капіталу, і такі проекти можуть бути реалізовані у відносно короткий період, то частка капіталізованого прибутку повинна суттєво зростати;

- необхідність прискорення закінчення розпочатих інвестиційних програм і проектів. Розпочаті раніше інвестиційні програми і проекти, пов'язані із стратегічним напрямком розвитку підприємства, можуть вимагати прискореного завершення. При дефіциті інвестиційних ресурсів для прискорення закінчення їх реалізації необхідно відмовитись від високого рівня споживання прибутку на користь його капіталізації;

- альтернативні внутрішні джерела формування ресурсів. Якщо потреба в інвестиційних ресурсах може бути задоволена за рахунок альтернативних джерел, то можливості розподілу прибутку на споживання суттєво розширюється, і навпаки;

- стадія життєвого циклу підприємства. На початку свого життєвого циклу підприємства вимушені більше коштів інвестувати в свій розвиток, обмежуючи розміри виплати власникам. У стадії зрілості підприємства мають можливість

залучати необхідні їм кредитні ресурси на більш вигідних умовах, а значить, можуть більше виплачувати власникам і персоналу;

- рівень ризиків здійснюваних операцій і видів діяльності. Якщо підприємство веде агресивну, високоризиковану політику в окремих сферах діяльності, то воно вимушене спрямовувати більше коштів з прибутку на формування резервного та інших страхових фондів, оскільки без цього зростає загроза банкрутства підприємства;

- рівень концентрації управління. Якщо в процесі оптимізації структури капіталу виникає необхідність суттєвого збільшення частки власної його частки, а власників хвилює загроза втрати фінансового контролю над управлінням підприємством при залученні капіталу із зовнішніх джерел, то в процесі розподілу прибутку рівень його капіталізації повинен суттєво підвищуватись;

- чисельність персоналу та діючі програми його участі в прибутку. Чим вища чисельність персоналу, чим більший обсяг контрактних зобов'язань підприємства щодо участі персоналу в прибутку, тим відповідно вище повинна бути частка спожитої частини прибутку. Цей фактор формує і внутрішні пропорції розподілу спожитої частини прибутку – між власниками і персоналом;

- рівень поточної платоспроможності підприємства. В умовах низького рівня поточної платоспроможності підприємство не має можливості спрямовувати великі розміри розподіленого прибутку на споживання. Це призвело б до значного зниження рівня ліквідності активів, що підтримують поточну платоспроможність, а також до зростання загрози банкрутства. З позиції генерування фінансового ризику зниження платоспроможності більш небезпечно, ніж зниження рівня дивідендних виплат з його негативним впливом на ринкову ціну акцій;

Урахування розглянутих факторів дозволяє суттєво зменшити діапазон параметрів можливих пропорцій розподілу прибутку в окремих напрямках, в першу чергу – пропорцій капіталізованої та спожитої його частини, що формують головні умови наступного розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Випускна кваліфікаційна робота присвячена аналізу основних показників формування та розподілу прибутку ПрАТ «Лантманнен Акса». В результаті проведених досліджень теоретичних та практичних аспектів було зроблено ряд висновків щодо політики формування і розподілу прибутку на підприємстві.

Прибуток посідає центральне місце та має важливе значення в діяльності будь-якого підприємства. Він відображає результат та ефективність прийняття управлінських рішень й допомагає здійснювати оцінку виробничої та фінансової діяльності підприємства. Саме прибуток виступає головною метою діяльності суб'єкта господарювання.

Агрегований порівняльний аналітичний баланс показав збільшення активів, що свідчить про позитивну динаміку росту на ПрАТ «Лантманнен Акса» та його прибутковість. При цьому частка оборотних активів підприємства переважає, що є характерним для виробничого підприємства і вказує на його розвиток.

Протягом періоду 2017-2019 років на підприємстві спостерігається зростання основних засобів на 9297 тис. грн., такою ж є тенденція щодо їх надходження. За цей час їх сума значно виросла за досліджуваний період.

За результатами аналізу динаміки та структури доходів ПрАТ "Лантманнен Акса" за 2017-2019 роки чистий дохід від реалізації продукції підприємства в 2019 році склав 546133 тис. грн., що на 149063 тис. грн. більше значення попереднього року. Питома вага чистого доходу в доходах підприємства в 2019 році склала 98.9%. Оскільки обсяги чистого доходу підприємства зростають, це свідчить що політика щодо збільшення результативності підприємства проводиться правильно.

Загальна сума доходів в 2019 році становила 552048 тис. грн., що на 149081 тис. грн. більше значення 2018 року. Основою політики збільшення чистого доходу ПрАТ «Лантманнен Акса» є нарощення обсягів виробництва і реалізації продукції для максимізації доходу від основної діяльності підприємства.

Результати проведеного аналізу динаміки та структури доходів ПрАТ "Лантманнен Акса" за останні три роки показали, що основними його

витратами є собівартість продукції та витрати на збут продукції. Це ще раз підтверджує, що впровадження політики щодо збільшення прибутку шляхом нарощення виробництва і реалізації продукції. При цьому ПрАТ «Лантманнен Акса» над зменшенням витрат на збут й зниження питомої ваги показника у загальній сумі витрат підприємства.

Аналіз показників рентабельності підприємства показав збиток за рахунок потреби повернення позичених коштів, його діяльність характеризується доволі високою виручкою від реалізації продукції, проте через позики, зношене обладнання, яке спричиняє зростаючу собівартість, у підприємства знижується рентабельність показників. За результатами аналізу спостерігається збитковість показників, що в цілому описує задовільний, але не хороший стан компанії.

З огляду на те, що чистий прибуток утворюється під впливом всіх факторів, які формують доходи і витрати, пошук можливостей підвищення рентабельності можливий і в операційній, і у фінансовій, і в інвестиційній сферах. Оптимізація структури фінансових ресурсів і зниження вартості їх залучення, використання податкових пільг, зниження витрат на виробництво товарів і послуг, оптимізація витрат на маркетингові комунікації, все це дозволить підвищити рентабельність продажів. Позитивною є тенденція до збільшення розрахованих показників рентабельності у 2019 році.

На прибуток підприємства ПрАТ «Лантманнен Акса» впливає багато аспектів як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Найвагомими факторами впливу на процес формування прибутку можна назвати такі показники: сума витрат та обсягу виробництва й реалізації товарів.

Проведений факторний аналіз зміни прибутку підприємства, а також аналіз впливу зміни доходів, витрат та витрат на 1 грн. реалізованої продукції на зміну прибутку дл ПрАТ «Лантманнен Акса» показали, що визначення впливу зміни витрат на 1 грн. доходу на зміну чистого прибутку ПрАТ "Лантманнен Акса", то за період з 2018 по 2019 рр. прибуток підприємства збільшився за рахунок зменшення витрат на 1 грн. доходу на: 4418.3 тис. грн.. За період з 2017 по 2019 рр. Сума збільшення склала 29616.6 тис. грн.

Зміна чистого прибутку за останній рік відбулася за рахунок: росту витрат на 7338.4 тис.грн; росту доходу на 237.6 тис.грн; зменшення витрат на 1 грн. доходу на 4418.3 тис. грн.

Підприємства переживають скрутні часи в результаті карантинних умов, які запроваджує держава через загрозу розповсюдження COVID-19. ПрАТ «Лантманнен Акса» не є виключенням. На даний момент на підприємстві запроваджені карантинні заходи, за якими більша частина офісних працівників працюють віддалено, або працюють позмінно. За рахунок автоматизованого виробництва обсяги реалізації продукції практично не змінили. Враховуючи специфіку товарів, основна частина яких є товарами першої необхідності, підприємство продовжує виготовляти і реалізовувати продукцію в запланованій кількості. Проте, поки не прогнозується збільшень цих показників до кінця року, що в подальшому може відобразитись в показниках прибутковості підприємства.

Для здійснення правильної та ефективної політики з удосконалення системи організації управління формуванням і розподілом прибутку підприємства керівництву ПрАТ «Лантманнен Акса» необхідно регулярно проводити:

- моніторинг та аналіз зовнішнього економічного середовища;
- розробку довгострокових та короткострокових стратегій підприємства та забезпечувати їхнє здійснення;
- проводити аналіз достовірної аналітичної інформації на якій базується прийняття рішень щодо управління прибутком підприємства;
- аналіз та за необхідності коригування прийнятих рішень.

Для обґрунтуванні обсягів формування і структури прибутку на плановий період було запропоновано визначення майбутніх показників за допомогою коефіцієнта досяжного зростання.

Було створено прогноз виручки від реалізації продукції підприємства ПрАТ «Лантманнен Акса» на 2022 рік, який склав 729553,12 тис. грн.. при цьому за стратегічними цілями підприємства бажане значення цього показника знаходиться на рівні 709 980 тис. грн. до кінця 2022 року. Підприємство здатне реалізувати стратегічні цілі у перспективі на найближчі три роки збільшити дохід

від реалізації продукції на 35%, що призведе до збільшення валового прибутку на суму 74361,8 тис. грн..

Специфіка завдань, що стоять перед підприємством, відмінність зовнішніх і внутрішніх умов їх господарської діяльності не дозволяють виробити єдину модель розподілу прибутку, яка б мала універсальний характер. Тому основу механізму розподілу прибутку конкретного підприємства складає аналіз і облік у процесі цього розподілу окремих факторів, які пов'язують цей процес з поточною та майбутньою господарською діяльністю підприємства.

Фактори, що впливають на пропорції та ефективність розподілу прибутку, дуже різноманітні; різною є і міра інтенсивності їх прояву. Так, одна група факторів визначає передумови до зростання капіталізованої частини прибутку; інша група, навпаки, схиляє до збільшення частки споживаної частини прибутку. За характером виникнення всі фактори, що впливають на розподіл прибутку, можна розподілити на дві основні групи: зовнішні, що генеруються зовнішніми умовами діяльності підприємства; внутрішні, що генеруються особливостями господарської діяльності даного підприємства.

Урахування розглянутих факторів дозволяє суттєво зменшити діапазон параметрів можливих пропорцій розподілу прибутку в окремих напрямках, в першу чергу – пропорцій капіталізованої та спожитої його частини, що формують головні умови наступного розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандурака О.М., Коробов Н. Л., Орлов П. І., Петрова К. Л. Фінансова діяльність підприємств: Підручник. - К.: Либідь, 2003. – 296 с.
2. Бланк, И. А. Управление прибылью [Текст] : підручник / И. А. Бланк. - К.: Ника - Центр, Эльга, 2002. - 752 с.
3. Блонська, В.І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства [Текст] / В.І. Блонська, О.І. Вужинська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2018. – № 18.1. – С. 122–128.
4. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту: Підруч.: Пер. з англ. – К.:Молодь, 1997. – 1000с.;
5. Висока О. Є. Економічна сутність прибутку та концепції його формування / О. Є. Висока // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2017. – Вип. 23. – С. 293-299.
6. Гаватюк Л.С. Прибутковість українських підприємств: реалії сьогодення / Л.С. Гаватюк, Н.В. Дармограй, Г.М. Хімійчук // Молодий вчений. - 2016. - № 1(28). - С. 40-43.
7. Гладка Л.І. Управління прибутком в сучасних умовах / Л.І. Гладка, М.О. Домащенко, М.В. Ковальова // Економіка і регіон : Наук. Вісник Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка. - 2012. - № 1(32). - С. 195-198.
8. Господарський кодекс України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
9. Зайцев П.Л. Экономика промышленного предприятия. - М.: ИНФРА - М, 1998.
10. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: Навч. посібник. Вид. 3-ге, переробл. і доповн.-Тернопіль: Економічна думка.- 2014. - 400 с. - С. 202 – 220.
11. Івахненко В.М., Горбатюк М.Т., Львовчкін В.С. Економічний аналіз: навч. Посіб. – К.: КНЕУ, 1999. – 524 с.
12. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Ізмайлова К. В. - К.: МАУП,2011.- 152 с.

13. Інформація з офіційного сайту Державної служби статистики України.
- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
14. Кірсанова Т. О. Проблеми та перспективи фінансового планування на підприємстві / Т. О. Кірсанова, Н. А. Дьяченко // Вісник СумДУ (Серія «Економіка»). – 2011. – № 4. – С. 48–57.
15. Ковалев В.В. Фінансовий аналіз. – М.: Финанси и статистика, 1998. – 512с.;
16. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посіб. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2014. – 378 с.
17. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посібник.– К.: Знання, 2012.-254с.- С.143-147.
18. Крейнина М.Н. Финансовое состояние предприятий. – М.: ДИС, 1998. – 224с.;
19. Кузнецов Е.А., Столбуненко Н.Н. Економіка: Навчальний посібник. – Х.: Одісей, 2003. – 408 с.
20. Любушкин Н.П. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия. – М.: Юнита, 2002.-563с.-С.389-403
21. Маркіна І. А., Вороніна В. Л. Управління прибутком торговельних підприємств: [Монографія] / І. А. Маркіна, В. Л. Вороніна. – Полтава: Вид-во ПП «Астроя». 2018. – 167 с.
22. Мацола С. М. Модель планування і управління прибутком підприємства / С. М. Мацола // Вісник Хмельницького національного університету. – 2017. – № 8. – С. 48–51.
23. Минх Є.В., Ференц І.Д. Економічний аналіз: Навч. посібник. - Львів:”Армія України”, 2016.- 240 с
24. Мочерний С.В. Економічна теорія: Посібник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2001. – 656 с.
25. Онисько С.М., Марич П.М. Фінанси підприємств: Підручник для студентів вищих закладів освіти. – 4-ге видання, виправлене і доповнене. – Львів: «Магнолія Плюс», 2018. – 367 с.

26. Палій В. Ф. Нова бухгалтерська звітність. Київ: Контролінг, 2009. 524 с.
27. Пігуль Н.Г. Управління прибутком підприємства [Текст] / Н.Г. Пігуль // Проблеми і перспективи розвитку. - 2010. - № 28. - С. 125-132.
28. Планирование на предприятии. Учебник /Горемыкин В.А., Бугулов Э.Р., Богоолов А.Ю. – М.: Информационно-издательский дом “Филинь”, 1999. – 328 с.
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" від 31.12.1999 р. №318 [Електронний ресурс] / Український портал Верховної Ради України. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.
30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» від 31 березня 1999 р. №87 [Електронний ресурс] / Український портал аудиту. - Режим доступу: <http://proaudit.com.ua/buh/standart/p-s-bo-3-zv-t-pro-nansov-rezultati.html/>.
31. Попович П. Я. Економічний аналіз суб'єктів господарювання: Навч. Посібник.-Тернопіль:Економічна думка.-2018.-454с.-С.256-278
32. Приймук О. Ф. Прибутковість підприємства як основний показник його діяльності / О. Ф. Приймук, В. Л. Марченко // Вісник СумДУ (Серія «Економіка»). – 2018. – №9. – С. 48–57.
33. Романова, Т. В. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах [Текст] / Т. В. Романова, Є. О. Даровський // Ефективна економіка. – 2015. – № 4.
34. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учеб. Пособие – Мн.: Новое издание, 2017. – 704 с.
35. Семенов Г.А., Бугай В.З., Семенов А.Г., Бугай А.В. Фінансове планування і управління на підприємствах. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 432 с.
36. Стрішенець О. М., Маленицький Д. Теоретичні підходи до формування стратегії розвитку підприємства, її класифікація та етапів

упровадження. Актуальні проблеми прикладної економіки: [кол. моногр.] / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. М. Стрішенець. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. С. 52–63.

37. Тарасенко, Н. В. Економічний аналіз діяльності підприємств [Текст] : підручник / Н. В. Тарасенко. - Львів : ЛБУ НБУ, 2016. - 485 с. - ISBN: 966-7330-23-0.

38. Таркуцяк А.О. Фінансовий аналіз та управлінські рішення: Навч. посібник.–К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2013.–143с.–С.53-59

39. Ткаченко Є.Ю. Сучасні підходи до управління прибутком промислового підприємства [Текст] / Є.Ю. Ткаченко // Гуманітарний вісник ЗДІА. - 2015. - № 47. - С. 270-276.

40. Ткаченко Т. П. Організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства / Т. П. Ткаченко // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". – 2018. – № 11. – С. 192-197.

41. Управління фінансами підприємств : підручник / І.О. Бланк, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 792 с

42. Фінансова діяльність підприємств / О.М.Бандурка та ін.- К.: Либідь, 1998. – 312с.

43. Чечета А. І. Інформація про фінансові результати і її аналіз. Фінанси України. 2007. № 5. С. 32–34.

44. Шарманська, С. О. Теоретичні та практичні аспекти до визначення прибутку [Текст] / С. О. Шарманська // Формування ринкових відносин в Україні. - 2017. - № 7. - С. 6 - 11.

45. Шафорост Я. П. Сутність прибутку як економічної категорії: історичний аспект / Я. П. Шафорост // Наукові праці НДФІ. – 2011. – Вип. 1. – С. 155-163.

46. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 5-е вид. – К.: Каравела, 2016. 584 с.

47. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: Підручник. – К.: Знання, 2006. 439 с
48. Ширягіна, О. Є. Прибуток підприємства: теоретичні та методологічні аспекти [Текст] / О. Є. Ширягіна // Наукові записки: Серія "Економіка". 72 Вип.№3. Збірник наукових праць. - Острого: Вид-во "Острозька Академія", 2016. - С. 170-182.
49. Ширягіна, О. Є. Удосконалення методики прогнозування прибутку підприємств [Текст] / О. Є. Ширягіна // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. Вип. №12(37). - К., 2017. - С. 12-16.
50. Ширягіна, О. Є. Прибуток підприємства історичний аспект [Текст] / О. Є Ширягіна // Формування ринкових відносин в Україні. - 2009. - № 12. - С. 156 - 159.
51. Экономика предприятия: Учебник для вузов / Л.Я. Аврашков, В.В. Адамчук, О.В. Антонова и др.; под ред. В.Я. Горфинкеля, проф. В.А. Швандара. – 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 2001. – 742с.
52. Экономика предприятия: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.Я. Горфинкеля, проф. В.А. Швандара. – 6-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2017. – 718 с.

9. Річна фінансова звітність, складена відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку за 2019 рік

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2019 12 31
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Лантманнен Акса"	за ЄДРПОУ	00378537
Територія	Київська область	за КОАТУУ	3210500000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості	за КВЕД	10.61
Середня кількість працівників	221		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака			
Адреса	08300, Київська обл., м. Бориспіль, вул. Привокзальна, буд.3		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	5995	2769	1313
первісна вартість	1001	11518	10876	1800
накопичена амортизація	1002	-5523	-8107	-487
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	56596	67434	33231
первісна вартість	1011	105291	121931	55646
знос	1012	-48695	-54497	-22415

Додаток А (продовження)

Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	839
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом І	1095	62591	70203	35383
ІІ. Оборотні активи				
Запаси	1100	41193	49151	10416
Виробничі запаси	1101	0	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	0	0	0
Товари	1104	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	86105	106202	18414
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2179	3902	283
з бюджетом	1135	2104	3636	6058
у тому числі з податку на прибуток	1136	183	0	97
з нарахованих доходів	1140	1	1	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	101	152	78
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	17063	17931	159
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0

Додаток А (продовження)

у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	1	9	47
Усього за розділом II	1195	148747	180984	35455
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	211338	251187	70838

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	63262	63262	20950
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	1183	1183	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-416	25442	-8566
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	64029	89887	12384
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	510	2603	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	102445	101062	37401
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0

Додаток А (продовження)

резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	102955	103665	37401
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	11107
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	39784	49412	6809
за розрахунками з бюджетом	1620	350	1229	574
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	990	0
за розрахунками зі страхування	1625	360	459	190
за розрахунками з оплати праці	1630	1465	1851	500
за одержаними авансами	1635	61	1372	265
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	2148	3085	673
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	186	227	935
Усього за розділом III	1695	44354	57635	21053
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	211338	251187	70838

Генеральний директор
Головний бухгалтер

Червак І.І.
Мельничук Т.В.

Додаток Б

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			2019 01 01
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Лантманнен Акса"	за ЄДРПОУ	00378537
Територія		за КОАТУУ	3210500000
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності		за КВЕД	10.61
Середня кількість працівників	204		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	Україна, 08300, Київська обл., м. Бориспіль, вул. Привокзальна, буд.3		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	4869	6007	1313
первісна вартість	1001	7648	11532	1800
накопичена амортизація	1002	-2779	-5525	-487
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	51350	56603	33231
первісна вартість	1011	94230	105297	55646
знос	1012	-42880	-48694	-22415
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0

Додаток Б (продовження)

первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	378	0	839
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	56597	62610	35383
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	32197	41193	10416
Виробничі запаси	1101	0	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	0	0	0
Товари	1104	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	66823	86105	18414
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1664	2179	283
з бюджетом	1135	3925	2104	6058
у тому числі з податку на прибуток	1136	692	183	97
з нарахованих доходів	1140	7	1	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	269	101	78
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	35227	17063	159
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0

Додаток Б (продовження)

інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	1	2	47
Усього за розділом II	1195	140113	148748	35455
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	196710	211358	70838

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	63262	63262	20950
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	42312	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	159	159	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-19846	653	-8566
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	43575	64074	12384
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	510	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	99247	102445	37401
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0

Додаток Б (продовження)

Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	99247	102955	37401
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	28038	0	11107
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	22604	39759	6809
за розрахунками з бюджетом	1620	232	350	574
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	232	360	190
за розрахунками з оплати праці	1630	952	1465	500
за одержаними авансами	1635	28	61	265
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	1567	2148	673
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відсрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	235	186	935
Усього за розділом III	1695	53888	44329	21053
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	196710	211358	70838

Додаток В

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			2018 01 01
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Лантманнен Акса"	за ЄДРПОУ	00378537
Територія		за КОАТУУ	3210500000
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності		за КВЕД	10.61
Середня кількість працівників	195		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	Україна, 08300, Київська обл., м. Бориспіль, вул. Привокзальна, буд. 3		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	2897	4869	1313
первісна вартість	1001	5192	7648	1800
накопичена амортизація	1002	-2295	-2779	-487
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	47306	51350	33231
первісна вартість	1011	85461	94230	55646
знос	1012	-38155	-42880	-22415
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0

Додаток В (продовження)

первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	451	378	839
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	50654	56597	35383
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	20056	32197	10416
Виробничі запаси	1101	0	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	0	0	0
Товари	1104	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	63494	66823	18414
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2513	1664	283
з бюджетом	1135	3094	3925	6058
у тому числі з податку на прибуток	1136	692	692	97
з нарахованих доходів	1140	0	7	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	66	75	78
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	1597	35227	159
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0

Додаток В (продовження)

інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	1	47
Усього за розділом II	1195	90820	1399 19	35455
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	141474	1965 16	70838

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20950	63262	20950
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	42312	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-22990	-19821	-8566
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	-2040	43441	12384
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	108581	99247	37401
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0

Додаток В (продовження)

Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	108581	99247	37401
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	12455	28038	11107
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	19156	22544	6809
за розрахунками з бюджетом	1620	179	232	574
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	296	232	190
за розрахунками з оплати праці	1630	754	952	500
за одержаними авансами	1635	0	28	265
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	1568	1567	673
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	525	235	935
Усього за розділом III	1695	34933	53828	21053
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	141474	196516	70838

Додаток Г

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Лантманнен Акса" (найменування)	Дата(рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ
			2019 12 31
			00378537

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	546133	397070
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(324721)	(224898)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	221412	172172
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	4620	3263
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(21591)	(17245)
Витрати на збут	2150	(151974)	(120482)
Інші операційні витрати	2180	(7986)	(3226)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)

Додаток Г (продовження)

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	44481	34482
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	48	333
Інші доходи	2240	1247	2301
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(4828)	(9244)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(6118)	(5673)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	34830	22199
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(8972)	(1721)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	25858	20478
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	25858	20478

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	266666	182872
Витрати на оплату праці	2505	53556	35819
Відрахування на соціальні заходи	2510	9355	6171

Додаток Г (продовження)

Амортизація	2515	11491	9883
Інші операційні витрати	2520	137176	111065
Разом	2550	478244	345810

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	1265245149	1028759201
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1265245149	1028759201
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.02044	0.01991
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.02044	0.01991
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Генеральний директор

Головний бухгалтер

Червак І.І.

Мельничук Т.В.

Додаток Д

Підприємство

Приватне акціонерне товариство
"Лантманнен Акса"

(найменування)

Дата(рік, місяць,
число)КОДИ
2019 | 01 | 01

за ЄДРПОУ

00378537

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2018 р.****I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	397070	332544
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(224898)	(194325)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	172172	138219
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3263	4589
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(17242)	(12743)
Витрати на збут	2150	(120465)	(99247)
Інші операційні витрати	2180	(3225)	(2755)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і	2182	(0)	(0)

Додаток Д (продовження)

сільськогосподарської продукції			
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	34503	28063
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	333	13
Інші доходи	2240	2301	219
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(9244)	(20662)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(5673)	(4447)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	22220	3186
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1721	73
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	20499	3113
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	20499	3113

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	182872	163416
Витрати на оплату праці	2505	35819	28384
Відрахування на соціальні заходи	2510	6171	4913
Амортизація	2515	9883	7302

Додаток Д (продовження)

Інші операційні витрати	2520	111044	93740
Разом	2550	345789	297755

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	1028759201	418996416
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1028759201	418996416
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.02	0.01
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.02	0.01
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки

У підготовленій відповідно до МСФЗ фінансовій звітності за 2018 рік Товариство наводить порівняльну інформацію за 2017 рік.

Керівник

Червак І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Додаток Е

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Лантманнен Акса" (найменування)	Дата(рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ
			2018 01 01
			00378537

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 12 місяців 2017 р.

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	332544	264060
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(194325)	(156200)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	138219	107860
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	4589	8185
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(12703)	(10832)
Витрати на збут	2150	(99231)	(81186)
Інші операційні витрати	2180	(2755)	(2111)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і	2182	(0)	(0)

Додаток Е (продовження)

сільськогосподарської продукції			
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	28119	21916
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	13	0
Інші доходи	2240	219	30
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(20662)	(41310)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(4447)	(1381)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	3242	0
збиток	2295	(0)	(20745)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	73	-56
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3169	0
збиток	2355	(0)	(20689)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3169	-20689

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	163416	131886
Витрати на оплату праці	2505	28384	22204
Відрахування на соціальні заходи	2510	4913	6048
Амортизація	2515	7302	6626

Додаток Е (продовження)

Інші операційні витрати	2520	93684	77123
Разом	2550	297699	243887

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	418996416	418996416
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	418996416	418996416
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.01	-0.05
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.01	-0.05
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки

У підготовленій відповідно до МСФЗ фінансовій звітності за 2017 рік Товариство наводить порівняльну інформацію за 2016 рік.

Керівник

Червак І.І.

Головний бухгалтер

Мельничук Т.В.

Класифікація факторів, що впливають на величину прибутку підприємства

Схема планування прибутку підприємства

